

KANTEEL

kinderopvang

PEDAGOGISCH WERKPLAN

BSO de Haren

1 Voorwoord

In dit pedagogisch werkplan staan de uitgangspunten van de dagelijkse omgang met de kinderen binnen BSO de Haren beschreven. We willen u graag vertellen hoe we werken en welke uitgangspunten we hanteren.

De vier pedagogische basisdoelen zoals die beschreven zijn in de Wet Kinderopvang vormen het uitgangspunt van dit plan. Dit betekent dat:

- a. op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;
- b. Kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;
- c. Kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden, en
- d. kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Naast dit wettelijk kader zijn ook de pedagogische bouwstenen van Kanteel (zie www.kanteel.nl) bepalend voor dit werkplan. De bouwstenen zijn het pedagogisch beleidsplan zoals dat Kanteelbreed geldig is. Dit plan is besproken en goedgekeurd door de Centrale Cliëntenraad(CCR) van Kanteel.

Samen met de ouders en medewerkers van onze locatie hebben wij, door het schrijven van dit pedagogisch werkplan, invulling en kleuring gegeven aan deze bouwstenen want iedere locatie is anders. In dit plan kunt u lezen wat uw kinderen ervaren en zien van onze pedagogische uitgangspunten en keuzes.

Alle BSO-locaties van Kanteel onderscheiden zich door 5 unieke eigenschappen, te weten:

- Kinderparticipatie
- Taak- en rolverdeling
- Breed activiteitsaanbod
- Leeftijdifferentiatie
- Inrichting van de ruimte

Dit plan wordt jaarlijks door alle betrokken partijen geëvalueerd. Wij nodigen u uit om met ons in gesprek te blijven over de inhoud van ons pedagogisch werkplan, zodat we dit, waar nodig, bij kunnen stellen. Verder zal het werkplan gedurende het jaar bijgewerkt worden. U kunt het meest recente werkplan altijd aanvragen bij Kelly Libreghs.

Bij dit pedagogisch werkplan hoort het document Randvoorwaarden kinderopvang. Hierin staan een aantal belangrijke procedures en werkwijzen binnen onze organisatie beschreven. Deze kunt u vinden op onze website: www.kanteel.nl

Met vriendelijke groet,

Kelly Libreghs
Clustermanager Den Bosch Noord

2 Inhoudsopgave

1	Voorwoord.....	2
2	Inhoudsopgave	3
3	Praktische informatie	6
3.1	Contactgegevens Kanteel Kinderopvang	6
3.2	Contactgegevens Kindcentrum De Haren	6
3.3	Openingstijden.....	6
3.4	De basisgroep	7
3.5	Samenvoegen van groepen	7
3.6	Clusteren tijdens vakanties, studiedagen, feestdagen en overige rustige dagen.....	8
3.7	Mentorschap.....	8
3.8	Extra dagen beleid	8
3.9	Flexibele vakantieopvang.....	8
3.10	Afnemen van extra (incidentele) dagen.....	8
3.11	Achterwachtregeling.....	8
3.12	Beroepskracht-Kind-Ratio (BKR)	9
3.13	Open deurenbeleid	9
3.14	Wennen	9
3.15	Intern wenbeleid.....	9
3.16	Extern wenbeleid	10
3.17	Ziekte	10
3.18	Medicijnverstrekking	10
3.19	Halen en brengen.....	10
3.20	Sluitingsdagen van de basisschool.....	10
3.21	Taxivervoer	10
4	Visie op kind en ontwikkeling bij Kanteel	12
4.1	Organisatiemissie.....	12
4.2	Kindbeeld	12
4.3	Kindbeeld in de praktijk	13
5	De 5 basisprincipes van de BSO van Kanteel	16
5.1	Kinderparticipatie	16
5.2	Taak- en rolverdeling van de pedagogisch medewerker	16
5.3	Breed activiteiten aanbod	16
5.4	Workshops	16
5.5	Vrije activiteiten.....	17
5.6	Omgang basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen	17

5.7	Klup Up.....	17
5.8	Plein Actief	17
5.9	Open activiteiten	18
5.10	Vakantieprogramma en Zomerkamp.....	18
5.11	Kanteel Actief.....	18
5.12	Leeftijdifferentiatie	18
5.13	Inrichting van de ruimte.....	18
5.14	Ruimte van de BBS.....	19
5.15	Aanschaffen en gebruik spel materiaal.....	19
5.16	Spelen bij vriendjes	19
6	De BSO in de praktijk	20
6.1	Dagritme	20
6.2	Feesten	21
6.3	TV, mobiele telefoon en internet gebruik.....	21
6.4	Omgang met elkaar en zelfstandigheid	22
6.5	Praten en uitleggen.....	22
6.6	De groep	22
6.7	Seksualiteit en intimiteit	23
7	pedagogisch vakmanschap	24
7.1	TALENT	24
7.2	Ondersteuning beroepskrachten	25
7.3	Scholing en begeleiding van pedagogisch medewerkers.....	26
7.4	Video Interactie Begeleiding.....	26
7.5	Pedagogisch beleidsmedewerker/interne coach/Pedagogisch coach.....	26
7.6	Kanteel Kinderopvang als opleidingsinstituut.....	28
7.7	Studenten in de praktijk (PW3-PW4 studenten/HBO PMK/Pedagogiek.....	28
7.8	Inzetbaarheid BBL student.....	29
7.9	Inzetbaarheid BBL student.....	29
7.10	Begeleiding beroepskrachten in opleiding/stagiaires.....	30
7.11	Takenpakket van beroepskrachten in opleiding	30
7.12	EHBO	33
8	Volgen en observeren.....	34
8.1	Zien! Registratie	35
9	Samenwerken met anderen	36
9.1	Onderwijs - Doorgaande ontwikkelingslijn 0-13	36
9.2	De wijk	36
10	Ouders	37

10.1	Communicatie	37
10.2	Oudergesprek	37
10.3	Ouderavond	37
10.4	10-minuten gesprek.....	37
10.5	Intakegesprek	37
10.6	Kindcentrumraad	38
10.7	Klachtenregeling	38
11	Beleid als continue en cyclisch proces.....	39
12	Basiszorg op het KC.....	40
13	Specifieke basiszorg binnen Den Bosch Noord.....	41

3 Praktische informatie

3.1 Contactgegevens Kanteel Kinderopvang

Kanteel Kinderopvang

Postbus 334
5240 AH Rosmalen
tel. 073-8507850
E-mail:
Website:

Info@kanteel.nl
www.kanteel.nl

Afdeling relatiebeheer:

E-mail: relatiebeheer@kanteel.nl
Telefoon: 073-851 14 75

3.2 Contactgegevens Kindcentrum De Haren

BSO de Haren

Telefoon: 073-844 26 98 of 06-33319664
E-mail: BSOharen@kanteel.nl

Kindcentrum De Haren

Ploossche Hof 85
5233 HG 's-Hertogenbosch
Telefoon: (073) 844 26 50
E-mail: kdvharen@kanteel.nl

Clustermanager Den Bosch Noord

Kelly Libregts
Telefoon: 06-365 573 95
E-mail: klibregts@kanteel.nl

Directeur Kindcentrum De Haren

Frank van de Veerdonk
Telefoon: 073- 844 26 50
E-mail: Frank.vandeVeerdonk@signumonderwijs.nl

3.3 Openingstijden

Voorschoolse opvang (schoolweken):

Maandag tot en met vrijdag van 7:30 uur – 08:30 uur.

Buitenschoolse opvang (schoolweken):

Maandag, dinsdag en donderdag van 15:30 uur – 18:30 uur.
Woensdag van 12:15 uur – 18:30 uur.
Vrijdag van 12:00 uur – 18:30 uur.

Vakantieopvang:

Maandag tot en met vrijdag van 07:30 – 18:30 uur* .

* Op feestdagen zijn wij gesloten.

3.4 De basisgroep

Zo noemen we de groep waar uw kind in geplaatst wordt. Aan deze groep is vaste groepsleiding gekoppeld. Door de overheid is vastgesteld wat de maximale bezetting van kinderen op een groep mag zijn in combinatie met het aantal pedagogisch medewerkers. Daar wijken wij niet van af. Het kan voorkomen dat er op rustige dagen stamgroepen worden samengevoegd. Hierover wordt u altijd geïnformeerd door de pedagogisch medewerkers en wordt u gevraagd om hiervoor toestemming te verlenen door middel van het stamgroepformulier.

De Bijen (nummer 4): Een basisgroep voor kinderen in de leeftijd van 4 – 13 jaar, dit is een groep van maximaal 11 kinderen met vaste pedagogisch medewerkers. Hierbij geldt één pedagogisch medewerker per 11 kinderen (nog niet in gebruik genomen).

De Krekels (nummer 5): Een basisgroep voor kinderen in de leeftijd van 4 – 13 jaar, dit is een groep van maximaal 22 kinderen met vaste pedagogisch medewerkers. Hierbij geldt één pedagogisch medewerker per 11 kinderen.

De Sprinkhanen (nummer 6): Een basisgroep voor kinderen in de leeftijd van 4 – 13 jaar, dit is een groep van maximaal 22 kinderen met vaste pedagogisch medewerkers. Hierbij geldt één pedagogisch medewerker per 11 kinderen.

Na schooltijd wordt uw kind in de basisgroep opgevangen. Na het eet- en drinkmoment mogen de kinderen spelen waar hij of zij dat fijn vindt. Dit kan zijn op de basisgroep of in één van onze andere ruimtes.

3.5 Samenvoegen van groepen

Op Kindcentrum de Haren hebben wij te maken met fluctuerende kind aantallen. Om deze reden kan het voorkomen dat we de groepen samenvoegen. Wanneer we samenvoegen zal er een vaste medewerker van de groep mee verhuizen. Op deze manier behouden we continuïteit en kunnen de kinderen gezellig met elkaar spelen. Wanneer er geen pedagogisch medewerker mee kan, maken we gebruik van het stamgroepformulier.

Het samenvoegen van groepen doen we enkel wanneer er niet meer dan 22 kinderen de BSO bezoeken. Boven de 22 kinderen hanteren we 2 of indien nodig 3 basisgroepen.

3.6 Clusteren tijdens vakanties, studiedagen, feestdagen en overige rustige dagen

Kinderen van BSO de Duizendpoot worden tijdens schoolvakanties geclusterd op BSO de Haren. Dit wordt ook wel locatie-overstijgend opvangen en/of clusteren genoemd en dit staat vermeld in de plaatsingsovereenkomst van het kind. Daarnaast brengen we ouders en kinderen hiervan op de hoogte door middel van onze nieuwsbrieven.

Locatie-overstijgend opvangen wordt niet ingezet:

- Indien er pas op de opvang dag blijkt dat er weinig kinderen aanwezig zijn,
- Wanneer er een pedagogisch medewerker ziek wordt.

3.7 Mentorschap

Ieder kind in de kinderopvang krijgt een mentor. Ook de kinderen die op wisselende dagen naar de opvang gaan (flexibele opvang). De mentor is een pedagogische medewerker uit de groep van het kind die de ontwikkeling van het kind stimuleert. Zijn er bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind, dan verwijst de mentor de ouders door voor verdere hulp.

Hoe weet u wie de mentor van uw kind is?

- U ontvangt op de stamgroep van uw kind een brief waarin de naam van de mentor staat vermeld.
- U tekent voor ontvangst en een kopie van dit formulier wordt toegevoegd aan de kindgegevens.

Het kan weleens voorkomen dat de mentor langdurig ziek en/of verlof heeft. In dit geval zal u als ouders op dezelfde manier geïnformeerd worden over een eventuele vervanger.

3.8 Extra dagen beleid

Het is mogelijk om extra dagdelen af te nemen. Daarnaast krijgen alle ouders ieder jaar enkele dagen extra die zij mogen inzetten zonder dat zij daarvoor extra hoeven te betalen. De spelregels voor het inzetten van deze extra dagen zijn te lezen op [onze website](#).

Als er op de eigen groep van uw kind mogelijkheden zijn voor het afnemen van extra dagdelen wordt uw kind in principe in de eigen groep geplaatst. We houden hierbij rekening met het wettelijk aantal toegestane kinderen ten opzichte van het aantal pedagogisch medewerkers. Met schriftelijke toestemming van de ouders en voor een vooraf bepaalde periode kan een kind in een tweede stamgroep opgevangen worden.

3.9 Flexibele vakantieopvang

Wil je af en toe gebruik maken van opvang voor je kind(eren), tijdens vakanties en niet het hele jaar door? Dit is mogelijk, want tijdens schoolvakanties bieden wij flexibele en incidentele vakantieopvang aan op de BSO. De flexibele opvang biedt u de gelegenheid om (extra) vakantieopvang aan te vragen met plaatsingsgarantie. Dit kan tot uiterlijk één maand voor aanvang van een schoolvakantie. De incidentele opvang kunt u binnen één maand voor aanvang van de schoolvakantie aanvragen, maar heeft geen plaatsingsgarantie. Als je flexibele opvang hebt geldt het niet dat ze een basisgroep hoeven te zitten.

3.10 Afnemen van extra (incidentele) dagen

Het is mogelijk om extra dagdelen af te nemen. Als er op de eigen groep van uw kind mogelijkheden zijn voor het afnemen van extra dagdelen wordt uw kind in principe in de eigen groep geplaatst. We houden hierbij rekening met het wettelijk aantal toegestane kinderen ten opzichte van het aantal pedagogisch medewerkers. Met schriftelijke toestemming van de ouders en voor een vooraf bepaalde periode kan een kind in een tweede basisgroep opgevangen worden.

3.11 Achterwachtregeling

Binnen het kindcentrum werken we met een groot team professionals. Dagelijks zijn er van 's-ochtends vroeg tot 's-avonds laat meerdere mensen aanwezig. Daarnaast werken wij nauw samen met het beheer van de Brede Bossche school, zij zijn ten allen tijde met minimaal twee personen in het pand aanwezig en dienen dus ook als achterwacht indien nodig.

Mocht het toch voorkomen dat er iemand alleen op een groep staat bv in een vakantie dan is de achterwacht geregeld volgens de volgende criteria*:

- Bij één PM-er op de locatie geldt dat de achterwacht telefonisch bereikbaar is en op 15 minuten afstand moet zijn.
- Bij twee PM-ers op de locatie geldt dat tijdens de pauze er altijd een andere volwassene in het gebouw moet zijn. Dus werk je met zijn tweeën alleen in een gebouw dan moet de collega die pauze heeft op de locatie blijven.
- Bij de achterwachting worden KDV en BSO als aparte werksoorten beschouwd en moet er iemand zijn voor KDV én BSO.

*Bovenstaande criteria vind je ook terug in het veiligheid- en gezondheidsbeleid van Kanteel Kinderopvang.

3.12 Beroepskracht-Kind-Ratio (BKR)

In de wet Kinderopvang is vastgelegd wat het aantal toegestane kinderen is ten opzichte van het aantal pedagogisch medewerkers. Hier houden wij ons aan bij Kanteel, afhankelijk van de grootte van de groepen kan de inzet van pedagogische medewerker per dag wisselend zijn. In de wet is ook vastgelegd dat we hier tijdens schoolweken voor en na schooltijd een half uur vanaf mogen wijken.

Op Kindcentrum De Haren wordt hier op de volgende tijden vanaf geweken:

BSO: Tussen 13:00 – 14:00 op woensdag en vrijdag en tussen 18:00 – 18:30 uur op alle dagen.

In de schoolvakanties en tijdens sluitingsdagen van school gelden andere wettelijke regels omdat we dan 10 uur of meer per dag open zijn. Tijdens deze dagen mogen we 3 uur per dag afwijken van de BKR. Op Kindcentrum De Haren wordt hier op de volgende tijden van afgeweken:

Afwijken ochtend: Tussen 08:00 en 09:00 uur*

Afwijken pauze: Tussen 13:00 en 14:00 uur

Afwijken middag: Tussen 17:00 – 18:00 uur*

* We hebben gekozen voor genoemde tijden omdat er weinig gebruik wordt gemaakt van kinderopvang voor 08:00 uur en na 18:00 uur.

Deze uren voor afwijkende inzet kunnen op de dagen van de week verschillen, maar zijn wel iedere week hetzelfde.

3.13 Open deurenbeleid

Bij de BSO bewegen de kinderen zich vrij door het gebouw. Zij kunnen spelen waar ze willen, wel altijd in overleg met de pedagogisch medewerker, en kunnen vrij deelnemen aan activiteiten. Deze activiteiten bevinden zich op grotere locaties verspreid door het gebouw. Het kind verlaat op zo'n moment zijn basisgroep. Hierdoor kan hij doen wat hem op dat moment motiveert en stimuleren we de zelfstandigheid van de kinderen. Het kind kan ten allen tijde terugkeren naar zijn of haar basisgroep.

Activiteiten buiten de BSO/kindcentrum mogen er niet toe leiden dat er in totaal minder PM-ers worden ingezet. Bij beroepskrachten die een buiten activiteit doen op het kindcentrum of in een andere ruimte hoeft de BKR niet te kloppen.

3.14 Wennen

Kinderen hebben een bepaalde periode nodig om te wennen op de BSO. Er bestaat altijd de mogelijkheid om voorafgaand aan de plaatsing het kind alvast te laten oefenen. Het wennen kan alleen plaatsvinden nadat het contract is getekend en dit kan maximaal twee keer. U kunt dit afspreken met de medewerkers op de groep. Er moet ook tijdens het wennen voldaan zijn aan de BKR (Beroepskracht-Kind ratio) op groepsniveau.

3.15 Intern wendbeleid

Als uw kind al op de dagopvang van Kanteel zit en doorstroomt naar een andere leeftijdsgroep op dezelfde locatie is er ook een moment waarop het kind gaat kennismaken op de groep waarin het geplaatst wordt. Deze kennismakingsmomenten zullen met de ouders afgestemd worden, dit kan echter enkel wanneer het kind ten allen tijde kan terugkeren naar de eigen stamgroep.

3.16 Extern wenbeleid

Als uw kind nog geen gebruik maakt van onze opvang, wordt er met u tijdens het intakegesprek afspraken gemaakt over de manier waarop uw kind gaat wennen op de stamgroep. Kinderen kunnen helaas niet op de groep wennen voordat het contract is ingegaan, tevens mag het BKR regeling niet overschreden worden voor dit wenmoment.

3.17 Ziekte

Wanneer een kind tijdens het verblijf op Kindcentrum De Haren ziek wordt en/of een temperatuur van 38° Celsius heeft, neemt de pedagogisch medewerker contact met de ouders op. Niet elk kind met een temperatuur van 38° of hoger gedraagt zich ziek. In overleg met de ouders wordt afgestemd wat wenselijk is voor het kind. Mocht het kind zich in de loop van de dag ziek gaan voelen en gedragen, dan is het wenselijk dat de ouders hun kind ophalen. Niet elk ziek kind heeft koorts. Daarom licht de pedagogisch medewerker de ouders in wanneer het kind zich ziek voelt en gedraagt. Binnen het kindcentrum kunnen wij de rust, die gewenst is voor een ziek kind, niet voldoende bieden. Hierdoor is het soms wenselijk om het kind op te laten halen.

3.18 Medicijnverstrekking

Medicijnen worden alleen door medewerkers van Kanteel verstrekt nadat ouders middels het invullen en ondertekenen van deze verklaring opdracht daartoe hebben gegeven aan de desbetreffende medewerker.

- De ondertekende verklaring wordt op de vestiging aan het formulier kind gegevens toegevoegd.
- Er is sprake van geneesmiddelen indien het middel volgens doktersvoorschrift wordt toegediend en er is sprake van een zelfzorgmiddel als het op verzoek van ouders wordt toegediend (bijvoorbeeld homeopathische middelen).
- De ouder die ondertekend heeft blijft, ook na invulling van deze verklaring, eindverantwoordelijk voor de gezondheid van het kind.

3.19 Halen en brengen

De kinderen worden in schoolweken na schooltijd opgevangen.

Tijdens schoolweken is voorschoolse opvang mogelijk van 07.30 uur tot 08.30 uur voor kinderen van basisschool De Haren in de ruimte van de BSO. De kinderen worden door de pedagogisch medewerkers naar hun klas gebracht. De kinderen dienen thuis ontbeten te hebben.

De kinderen gaan direct na schooltijd naar de BSO. De kinderen van groep 1 en 2 van basisschool De Haren worden door de leerkracht/stagiaire naar het hek van de BSO gebracht. De kinderen vanaf groep 3 worden buiten bij het hekje van de BSO opgevangen door de pedagogisch medewerkers.

We verwachten van ouders dat ze de groepsleiding op de hoogte brengen indien een kind niet (of later) naar de BSO komt.

Kinderen van scholen uit de omgeving van BSO de Haren kunnen gebruik maken van taxivervoer.

Ouders regelen zelf of hun kind wel of niet mee gaat met de taxi. Zij zijn hier zelf verantwoordelijk voor. De kosten voor het taxivervoer zijn voor rekening van de ouders.

Als uw kind op eigen gelegenheid komt dan moet dit in goed overleg met de pedagogisch medewerker. De afspraken hierover worden schriftelijk vastgelegd in het kind gegevens formulier.

Soms doen kinderen mee aan workshops die georganiseerd zijn door Kanteel Events. Onze pedagogisch medewerkers brengen ze dan met onze eigen Kanteel busjes.

Tijdens schoolvakanties kunnen kinderen de hele dag terecht vanaf 07.30 tot 18.30 uur. Kinderen worden door hun ouder(s) gebracht en gehaald.

3.20 Sluitingsdagen van de basisschool

Tijdens studie- en/of stakingsdagen is de BSO enkel geopend bij 5 aanmeldingen of meer. Let op! Wanneer dit van toepassing is dien je de kinderen op te geven bij de pedagogisch medewerkers van de groep. Bij

onvoldoende aanmeldingen zullen we geen verruimde openingstijden hanteren. Dit alles zullen we via de Flexkids app met u als ouder communiceren.

De kosten voor deze opvang zijn niet meegenomen in de standaard plaatsingsovereenkomst van Kanteel Kinderopvang voor buitenschoolse opvang, maar worden achteraf apart voor u in rekening gebracht. Indien een dag direct aansluit aan een schoolvakantie (genoemd in de schoolkalender van basisschool de Haren) dan valt deze dag onder vakantieopvang. Op het jaaroverzicht van de totale kosten kinderopvang zijn deze kosten opgenomen en u ontvangt hierover tevens een tegemoetkoming van de belastingdienst.

Voor de diverse mogelijkheden van incidentele en flexibele opvang verwijzen u naar het overzicht op onze website www.kanteel.nl of de afdeling Relatiebeheer.

3.21 Taxivervoer

Indien u voor uw kind(eren) taxivervoer nodig heeft, bevelen wij in 's-Hertogenbosch omstreken Hendriks Taxi Services aan (088-6363636 of e-mail: info@hendriks-taxi-services.nl). Zij verzorgen voor het merendeel van onze klanten het taxivervoer. In het intakegesprek op de locatie wordt u geïnformeerd over de procedure rondom het taxivervoer.

4 Visie op kind en ontwikkeling bij Kanteel

4.1 Organisatiemissie

Kanteel is een organisatie die bijdraagt aan elke stap van ieder kind op weg naar volwassenheid. Want kinderen zijn de toekomst. Wij geloven in de ontwikkelkracht van kinderen. Daarom stimuleren wij actief de unieke groeimogelijkheden van kinderen.

4.2 Kindbeeld

Kinderen groeien op in een voortdurend veranderende samenleving. En de kwaliteiten en vaardigheden die kinderen in de toekomst nodig hebben, veranderen mee. De taak van onze pedagogische professionals is bij kinderen vaardigheden te laten ontplooiën, waarvan we nu weten dat die de komende jaren noodzakelijk zijn; ook wel de 21-eeuwse vaardigheden¹ genoemd:

- Samenwerken
- Probleem oplossend denken en handelen
- Creativiteit
- Communiceren
- Sociale en culturele vaardigheden
- Kritisch denken
- Zelfregulering (inzicht in eigen handelen) en
- ICT-geletterdheid (mediawijsheid, ICT en informatie basisvaardigheden en formulering van problemen)

Bij Kanteel kunnen kinderen dit spelend, betrokken en onderzoekend ontdekken. Wij helpen ze om hun natuurlijke nieuwsgierigheid ruim baan te geven en hun eigen talenten te ontwikkelen. Dit doen we door in te spelen op zaken waar kinderen plezier aan beleven, door kinderen aan te sporen en uit te dagen. Want doen is een hele goede manier van denken. We stimuleren hen om niet op te geven en het zelf te doen, fouten te maken en om hulp te vragen. Kinderen maken een individuele ontdekkingstocht en “reizen” van fase naar fase en nemen al hun ervaringen mee, op weg naar volwassenheid. Kinderen van nu zijn de burgers van de toekomst, daar bereiden we ze bij Kanteel op voor.

De 21e-eeuwse vaardigheden hebben we vertaald in onze pedagogische uitgangspunten:

Ik kan het zelf!

Wij laten een kind dingen zelf doen en geven hiervoor de ruimte en de middelen. Wij luisteren goed naar wat kinderen zelf willen doen en stimuleren hen. Onze locaties zijn zo ingericht dat ze uitdagen tot spel. We noemen dat een rijke speel-/leeromgeving. Onze medewerkers bieden kinderen een passend activiteiten aanbod aan en ondersteunen kinderen in hun spel. Op deze manier komen kinderen tot betrokken spel en dan wordt spelen leren.

Ik ben niet alleen!

Op onze locaties hebben we verschillende vormen van groepsopbouw: een babygroep, peutergroep, verticale groep voor kinderen van 0-4 jaar en BSO-groepen met verschillende leeftijdsopbouw.

In het kindcentrum maakt elk kind deel uit van een vaste groep.

Deze groep biedt kinderen veel unieke mogelijkheden en kansen. Ze oefenen met samen spelen, leren, ruzies oplossen, je houden aan afspraken, zoeken naar grenzen en verantwoordelijkheid nemen. Aandacht voor een positieve groepssfeer staat daarbij centraal.

Ik mag er zijn!

We vinden het belangrijk dat ieder kind, jong en oud, elke dag ervaart dat het gezien wordt en er toe doet. Op deze manier ontwikkelt een kind zijn eigen persoonlijkheid met eigenwaarde en zelfvertrouwen. Onze medewerkers hebben oog voor wat kinderen denken, willen en voelen. Ze houden rekening met de behoefte van kinderen aan individuele aandacht, erkenning en bevestiging. Op deze manier wordt het welbevinden van kinderen verhoogd.

Ik ben ik en jij bent jij!

---

¹zie voor uitgewerkte toelichting op www.slo.nl

Kinderen groeien op in een wereld waarin veel verschillen bestaan. Verschillen in religie, cultuur, geaardheid en huidskleur maar ook in gezinssamenstelling en het wel of niet hebben van een beperking. Deze verschillen benaderen we bij Kanteel als waardevolle aanvullingen op elkaar. We leren kinderen open te staan en respect te hebben voor ieders leefwereld, gewoonten en gebruiken.

Ik kan dit al!

Een kind is de motor van zijn eigen ontwikkeling! Ze ontwikkelen zich door spelenderwijs te doen, te ervaren en te beleven. Wanneer een kind zelf oplossingen vindt voor problemen waar hij mee te maken krijgt wordt zelfvertrouwen bekrachtigd. Zo ontwikkelt zelfstandigheid. Wanneer kinderen sommige dingen moeilijk blijven vinden dan stimuleren en helpen wij hen. Wij genieten van kinderen die trots op zichzelf zijn als ze ontdekken dat ze iets nieuws hebben geleerd.

4.3 Kindbeeld in de praktijk

Kindcentrum De Haren draagt professioneel bij aan een gezonde en doorlopende ontwikkeling van kinderen. Wij zijn transparant, betrokken en gaan in dialoog met de omgeving. De kinderen voelen zich prettig, veilig en beschermd, zijn emotioneel vrij, hebben zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld, zijn nieuwsgierig, ondernemend en onderzoekend.

KC de Haren is een excellent kindcentrum. Onze opvang is warm, betrokken, professioneel en afgestemd op de behoeften van kind en ouder.

Ons onderwijs is waardevol, nabij, verantwoord en eigentijds. Het team is daarbij de krachtbron.

Ieder kind heeft ontwikkelrecht. Kinderen ontwikkelen zich op een geheel eigen en unieke wijze. Dit is vaak goed zichtbaar: ze zijn initiatiefrijk, spontaan en nieuwsgierig. Kinderen leren met al hun zintuigen. Dit doen zij vaak samen met andere kinderen maar soms ook alleen. De groep inspireert kinderen; ze spelen samen, maken ruzie en hebben samen plezier. De groep is een unieke proeftuin voor het verdere leven. Hierin krijgt een kind de mogelijkheid zichzelf te zijn, leert rekening te houden en samen te werken met anderen. Wij zien kinderen als onderzoekers van hun eigen ontwikkeling en hun eigen omgeving. Ze leren in hun eigen tempo en geven heel persoonlijk vorm en betekenis aan de wereld.

Kinderen inspireren ons

Kinderen groeien op in een voortdurend veranderende wereld. Als pedagogisch professionals is het onze taak om kinderen hierin te begeleiden. Kinderen maken grote indruk op ons, ze zijn uniek, hebben talent en maken hun eigen toekomst. Bij KC de Haren kunnen kinderen spelen, onderzoeken en hun talenten ontdekken. Wij helpen ze om hun natuurlijke nieuwsgierigheid ruim baan te geven. Dit doen we door in te spelen op zaken waar kinderen plezier aan beleven, door kinderen aan te sporen en uit te dagen. Door hen te leren om niet op te geven en het zelf te doen en om hulp te vragen. Kinderen maken een individuele ontdekkingstocht en “reizen” van fase naar fase en nemen al hun ervaringen mee, op weg naar volwassenheid.

Ons beeld van kinderen en opvoeding komt neer op een aantal uitgangspunten, punten die bij ons horen. Bij ons staan kinderen centraal. We gaan uit van hun leef- en beleavingswereld; we werken ontwikkelings- en procesgericht en we zoeken in veel activiteiten samenwerking met anderen.

Werkwijze BSO

Ons doel is dat alle kinderen die bij ons komen het zelf ‘leuk’ vinden en zich thuis voelen. Het is tenslotte hun vrije tijd, ‘tijd van en voor kinderen’.

Wij hopen dat kinderen ons zien als ‘een tweede huis’ waar zij zich in een veilige vertrouwde omgeving kunnen ontwikkelen. Het gaat erom dat we een omgeving willen bieden waar kinderen zich prettig voelen. Waar ze sociale vaardigheden ontwikkelen en zelfstandig leren zijn. Dit onder de professionele begeleiding van onze pedagogisch medewerkers

Een (emotioneel) veilige omgeving creëren.

Zich veilig voelen is voor kinderen echt een basisbehoefte. Wij zijn ons ervan bewust dat we hierin een sleutelrol vervullen. Wij zorgen er daarom voor dat uw kind een structuur in de dag heeft. Een dagprogramma biedt herkenning en dus veiligheid. Daarnaast is het belangrijk dat wij oog hebben voor de behoeften van uw kind en dat wij daar adequaat op reageren.

Allereerst nemen wij de emoties van kinderen serieus.

Verder zorgen wij voor veilig speelgoed (bijv. voor elke leeftijd geschikt speelgoed) dat op een veilige plek staat. De inrichting van de groepsruimte en de buitenspeelplaats is zodanig dat de kinderen vooral zelf op ontdekking kunnen gaan en niet steeds afgeremd moeten worden, omdat de spelsituatie onveilig kan worden. Verder is het belangrijk dat wij het contact tussen de kinderen onderling, in goede banen leiden.

Een gevoel van zelfvertrouwen, zelfstandigheid en vaardigheden ontwikkelen.

Wij zijn verantwoordelijk voor de stimulering van een gezonde emotionele ontwikkeling bij de kinderen, zodat ze een gevoel van zelfvertrouwen kunnen ontwikkelen. Alleen op die manier kunnen kinderen spelenderwijs vaardigheden aanleren.

Aandacht voor datgene wat kinderen bezighoudt en daarop inspelen is dan belangrijk. Bijvoorbeeld met verhalen vertellen en de kinderen daar actief bij betrekken, zodat ze hun eigen verhaal/beleving kunnen verwerken. Op die manier vinden wij aansluiting met de beleavingswereld van elk individueel kind.

Wij kijken altijd naar wat kinderen zelf kunnen, zodat zij de mogelijkheid hebben zelf te ontdekken wat ze aan kunnen. Dat geeft uw kind allereerst een prettig en veilig gevoel en op den duur een gevoel van zelfvertrouwen.

Verder bieden wij uw kind tal van activiteiten aan om zich in de richting van een zelfstandig persoon te kunnen ontwikkelen.

Eten en spelen in een groep maakt in het algemeen het zelfstandig worden makkelijker. Verder laten wij de kinderen zelf hun speelgoed pakken, zelf naar toilet gaan. We laten ze helpen met tafel dekken, koken en als het kan lossen ze zelf een 'conflict' op.

Kinderen leren omgaan met elkaar.

Voor de sociale ontwikkeling van uw kind betekent dit dat wij het de mogelijkheid geven te ontdekken wat het betekent als je samen iets doet. Samen aan tafel zitten en eten is hiervan een goed voorbeeld. Aan tafel leren ze dingen aan elkaar door te geven en/of uit te delen.

Ze ruimen samen het speelgoed op en we laten de oudere kinderen de jongeren daarbij helpen. Het is belangrijk dat ze leren rekening houden met elkaar: wachten op hun beurt, speelgoed delen, ruzies altijd goed maken, luisteren als een ander kind/volwassene iets vertelt en er niet doorheen praten.

Wij maken kinderen er ook op attent dat niet iedereen hetzelfde hoeft te zijn, zodat bijvoorbeeld een rustig kind, dat liever de kat uit de boom kijkt, niet direct op dezelfde manier in een spel mee hoeft te doen als een actiever kind.

Waarden en normen overdragen.

Dat de situatie op de BSO anders is dan thuis, is een gegeven, en maakt dat de kinderen ook leren omgaan met verschillen. Dit alles wel binnen de mogelijkheden en grenzen van de kinderen. Leren wat wel en niet mag en hoe je je moet gedragen is de leerschool voor het grote leven. Dit brengen wij ze dagelijks bij door veel ongeschreven regels, zoals: samen delen, op je beurt wachten, enzovoort.

Wij leren kinderen in een groep te leven, dus rekening te houden met elkaar en met de omgeving. Sommige sociale vaardigheden proberen wij de kinderen, bijvoorbeeld in een conflictsituatie, bij te brengen door:

- Het conflict mee te helpen oplossen, vooral bij de jongste kinderen, zodat ze ervaren en leren hoe zoiets verloopt, bijvoorbeeld speelgoed teruggeven.
- Vragen te stellen en hen op die manier te stimuleren zelf te ontdekken hoe bijvoorbeeld een ruzie is verlopen.
- Een appél te doen op hun oplossingsgericht vermogen door bijvoorbeeld te vragen hoe ze een ruzie goed willen maken.
- Wel een oplossing aan te reiken, maar ze het zelf te laten doen, bijvoorbeeld "zeg maar dat.....".

Het is belangrijk om u bij het overbrengen van waarden en normen te betrekken. Daarom is afstemming van ons (pedagogisch) gedrag met dat van ouders van belang. Dit vindt vooral bij de dagelijkse overdracht plaats wanneer u uw kind ophaalt.

Maar er zijn meer mogelijkheden zoals een ouderavond of een apart gesprek regelen.

De Vreedzame School

Binnen ons Kindcentrum werken wij volgens de uitgangspunten van de **Vreedzame School**. Wij beschouwen ons Kindcentrum als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar, en staan open voor de verschillen tussen mensen.

De Vreedzame School wil kinderen opvoeden tot verantwoordelijke en actieve leden van de gemeenschap. De klas, de BSO en de school worden als oefenplaats beschouwd. Alle medewerkers binnen Kindcentrum De Haren (pedagogisch medewerkers, leerkrachten, onderwijsassistenten, school assistent, directeur en locatiemanagers) handelen volgens de uitgangspunten van de Vreedzame School. Kinderen worden zowel in schooltijd als vrije tijd op dezelfde manier benaderd.

5 De 5 basisprincipes van de BSO van Kanteel

5.1 Kinderparticipatie

De BSO is van en voor kinderen, dat is het belangrijkste uitgangspunt. In overleg met de kinderen bepalen we de regels van de groep, het activiteitsaanbod, de aanschaf van materialen en de inrichting van de ruimte. Wij noemen dat kinderpacticipatie. Dit is de basis van ons pedagogisch handelen. Dit is in de praktijk terug te zien: Kinderen hebben een keuze in wel of niet meedoen aan activiteiten.

- Ze mogen zelf kiezen wat en waar ze gaan spelen.
- Ze kunnen zelf materialen pakken (en terugzetten).
- Er hangen regels in de groep, gemaakt door de kinderen.
- Er wordt naar de kinderen geluisterd en op hun behoefte ingespeeld.
- Er wordt op sommige locaties een kinderraad georganiseerd.
- Er hangt een ideeënvel op de groep, waar de kinderen hun ideeën voor activiteiten op mogen schrijven.

5.2 Taak- en rolverdeling van de pedagogisch medewerker

In de vrije tijd op de BSO willen kinderen veel met elkaar doen en vooral hun eigen keuze maken. Er is een breed activiteitsaanbod en van alles te doen. Het is niet altijd makkelijk om in korte tijd volop de beleving en behoeften van kinderen op de eerste plaats te zetten én verschillende activiteiten aan te bieden. Dit vergt een goed organisatievermogen en het vermogen om overzicht te houden. Daarom werken we binnen de BSO met een uniek rollensysteem.

Op BSO de Haren hanteren wij twee groepen waardoor het lastig is om met diverse rollen te werken. Wij vinden de veiligheid van de kinderen het allerbelangrijkste, daarom heeft elke groep een mentor die gekoppeld is aan een kind. Daarnaast maken de pedagogisch medewerkers, dagelijks, met elkaar afspraken die afgestemd zijn op de activiteiten, gelet op de behoeften van de kinderen. Deze activiteiten en rollen kan je dagelijks terug vinden op ons activiteitenbord.

De mentor:

Op de BSO wordt gewerkt met mentoren. Dit zijn vaste pedagogisch medewerkers op de groep, die verantwoordelijk zijn voor het observeren en bijhouden van de ontwikkeling en het welbevinden van een aantal kinderen. Kinderen worden in een basisgroep geplaatst met vaste pedagogisch medewerkers, zodat zij met elkaar vertrouwd kunnen raken en een band op kunnen bouwen. Alle pedagogisch medewerkers hebben contact met de ouders, maar het contact over de ontwikkeling van een kind heeft een ouder met de mentor. De mentor houdt ook de 10 minuten gesprekken.

De rollen van de pedagogisch medewerkers worden voorafgaand met elkaar besproken. Hierin krijgt elke pedagogisch medewerker een rol. Deze rollen kan je elke dag terug vinden op het activiteitenbord, op deze manier weten de pedagogisch medewerkers en de kinderen wat de rollen van die dag zijn. Mocht er die dag een invalkracht werkzaam zijn dan zal hij of zij hierin mee anticiperen.

5.3 Breed activiteitsaanbod

Omdat de BSO na school de vrije tijd van een kind is, net als thuis, vinden wij dat kinderen een keuze moeten hebben in wat zij doen. Het is immers hun tijd. Aan de andere kant willen we graag dat kinderen zich uitgedaagd voelen om op ontdekking te gaan en soms net een stapje verder gaan. In onze visie kunnen kinderen dan optimaal hun talenten ontdekken en ontwikkelen. Iets waar zij later veel profijt van ondervinden. Maar we snappen ook dat je daar als kind niet altijd zin in hebt en soms lekker wil ontspannen.

Iedere dag bieden wij kinderen een breed activiteitsaanbod aan, zij kunnen kiezen uit:

5.4 Workshops

In de vakantieperiode worden er jaarlijks evenementen georganiseerd door het team van Kanteel Actief van Kanteel. Zij organiseren extra uitdagende activiteiten voor in de vakantie, zoals een voetbaltoernooi en een zomer en winterdag. Voor deze dagen moeten kinderen zich van te voren opgeven. Er gaat een bekende pedagogisch medewerker van de locatie van uw kind mee naar het evenement. Tijdens de activiteit is deze pedagogisch medewerker altijd aanwezig voor uw kind.

5.5 Vrije activiteiten

Dit zijn activiteiten die kinderen graag zelf doen zoals verstoppertje spelen of nietsdoen en lekker op de bank zitten, of een boekje lezen. Sommige kinderen hebben er behoefte aan om even een plek voor zichzelf te hebben. Wij vinden het belangrijk dat die mogelijkheid er is en vragen van andere kinderen dit te respecteren en om rekening te houden met elkaar.

Samen een hut bouwen, spelen in de poppenhoek, knutselen met gereedschap, verven, een balspel buiten, of een spannend verhaal lezen; er is van alles te doen.

Het is voor kinderen ook heerlijk om buiten te kunnen spelen na een dag hard werken op school.

Aangrenzend aan de groepsruimte is een omheinde buitenruimte met een speelplein voorzien van een zandbak en een speeltoestel. Buiten het hek is een groot speelplein waar de kinderen vrij mogen spelen en kunnen voetballen in de speeldruif.

Kinderen van 8 jaar en ouder, mogen zonder begeleiding op het grote plein spelen. Zij mogen dan tot en met de rode appel komen.

Kinderen onder de 8 jaar mogen alleen op het grote plein, als er een PM-er aanwezig is op het grote plein. Is er geen PM-er op het grote plein, dan mogen de kinderen onder de 8 jaar alleen op het kleine pleintje spelen. De kinderen kunnen buiten ook gebruik maken van speelstoelen en allerlei sportmaterialen.

Buiten wordt in principe alleen met buitenspeelgoed gespeeld. Bij mooi weer zetten we af en toe een zwembadje en een sproeier buiten. De pedagogisch medewerker blijft er altijd bij als het badje buiten staat. Er mogen geen gevaarlijke spelletjes in en om het badje gedaan worden. Als er per ongeluk speelgoed buiten het terrein komt mag een kind dat alleen in overleg met de groepsleiding op gaan halen.

Als er een zwembad buiten staat, mag er niemand op het grote plein spelen. Dus ook niet de kinderen van 8 jaar en ouder, dit om het overzicht te behouden voor de PM-er die bij het zwembad staat.

Samen buiten spelen is ook samen speelgoed delen. We stimuleren de kinderen zelf te regelen hoe lang iemand bijvoorbeeld op een skelter zit, maar we houden in de gaten dat anderen ook aan de beurt komen. Als de kinderen uitgespeeld zijn, ruimen ze samen op.

5.6 Omgang basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen

Op de BSO hebben we te maken met 3 basisgroepen. Tijdens activiteiten mogen alle kinderen gebruik maken van alle ruimtes/activiteiten. Elke dag organiseren wij een activiteit die je kan terug vinden in ons activiteitenrooster. Dit rooster hangt zichtbaar op de groep, voor de kinderen.

Daarnaast maken we gebruik van een krijtbord waarop de kinderen de (taak)verdeling van de pedagogisch medewerkers in combinatie met de activiteiten van die dag kunnen lezen. Op deze manier behouden kinderen hun vrijheid om te kiezen en behouden wij een goede structuur om de dag/middag goed te laten verlopen.

We dragen er dus ten allen tijde zorg voor dat de kinderen verdeeld worden onder de pedagogisch medewerkers/activiteiten.

5.7 Klup Up

Stichting de Muzerij in de vorm van Klup Up.

Kinderen kunnen zich inschrijven voor Klup Up activiteiten in de vorm van wekelijkse klupjes. De activiteiten vinden plaats in en om het gebouw van de Brede Bossche School en worden aangeboden in de vorm van blokken van 8 tot 10 weken en zijn gratis.

De activiteiten worden door vakdocenten, pedagogisch medewerkers of in samenwerking met sportclubs en culturele instellingen aangeboden. De activiteiten komen op Klup Up flyers te staan en kinderen kunnen zich inschrijven. Voorbeelden van klupjes zijn: knutselklup, voorleesklup, dansklup, muziekklup.

5.8 Plein Actief

Elke woensdagmiddag van 13.15 – 15.15 uur is er Plein Actief op het schoolplein. Er worden dan door het Sportteam van ons Kindcentrum allerlei sportieve activiteiten aangeboden. Plein Actief is gratis voor de BSO Kinderen op de vrijdagmiddag.

5.9 Open activiteiten

Dit zijn activiteiten, opgezet en georganiseerd door onze pedagogisch medewerkers op de BSO. De kinderen kunnen ter plaatse kiezen of ze wel of niet meedoen. Ze hoeven zich hiervoor niet in te schrijven en deze activiteiten worden niet via flyers aangeboden. Ze worden via het weekprogramma van onze BSO zichtbaar gemaakt.

Het zijn activiteiten die “spontaan” worden aangeboden of op basis van observatie zijn opgezet en die inspelen op wat bij de kinderen leeft.

Wanneer een pedagogisch medewerker merkt dat kinderen het leuk vinden om vingerpopjes te maken dan wordt dit aangeboden. Ook bieden we regelmatig workshops aan op de BSO. We organiseren dit zelf of maken gebruik van een extern aanbod zoals bijvoorbeeld een PIMP-workshop voor de jongste kinderen.

Soms gaan we lekker een eind wandelen of maken we een speurtocht, gaan we naar de film of lekker kokkerellen in de keuken. De ene keer maken de kinderen lekkere broodjes, de andere keer een pan soep of wellicht gevulde bladerdeeghapjes.

Ook vinden er regelmatig activiteiten plaats buiten de BSO. Judo-en bij Sportacademie van Gent, spelen in de Drunense Duinen, bezoeken van een speeltuin of met z'n allen naar de film.

5.10 Vakantieprogramma en Zomerkamp

Tijdens de schoolvakantie is de BSO de hele dag open en zorgen enthousiaste medewerkers (en het Kanteel Actief team) voor een afwisselend en actief vakantieprogramma. Ook is er het jaarlijkse 7+ BSO Zomerkamp. We gaan allerlei leuke activiteiten doen en maken vooral veel plezier. Dit kamp is erg succesvol en daarom elk jaar terugkerend. (Kijk voor data op www.kanteel.nl).

5.11 Kanteel Actief

In de vakantieperioden worden er regelmatig evenementen georganiseerd door de afdeling Kanteel Actief. Deze activiteiten zijn bedoeld voor alle kinderen van de BSO's van Kanteel Kinderopvang en vinden altijd op een andere locatie plaats. Te denken valt aan een bezoek aan de dierentuin, een Wipe-Out festijn in een weiland, een workshopcircuit bij de Muzerije of het jaarlijkse voetbaltoernooi. Voor deze dagen moeten kinderen zich van te voren opgeven, dit gebeurt op de locatie door de ouder(s). Er gaat een bekende pedagogisch medewerker van de locatie van uw kind mee naar het evenement.

5.12 Leeftijdsgroepdifferentiatie

De BSO is bedoeld voor kinderen van 4 tot 13 jaar, maar de pre-puber van 10 jaar is qua competenties, behoeften en interesses niet te vergelijken met de kleuter van 4 jaar.

Het is voor de BSO een uitdaging om te voorzien in de uiteenlopende behoeften van kinderen in de brede leeftijdsgroep. Door de groepen op te splitsen in leeftijden is er meer ruimte en aandacht voor de behoeften van een specifieke groep kinderen.

Zo krijgen kinderen bij ons de gelegenheid hun eigen talenten in te zetten en te exploreren. De BSO biedt de kinderen ervaringen die aansluiten bij hun mogelijkheden en hun behoeften, waarbij we proberen de kinderen net op een ander spoor te zetten dan ze gewend zijn. Ze ervaren en leren nieuwe dingen en verkennen hun grenzen.

5.13 Inrichting van de ruimte

Allemaal verschillende kinderen bij elkaar, met één overeenkomst: ze delen op dat moment dezelfde ruimte. De inrichting is daarom belangrijk. De ruimtes moeten voldoende uitdaging bieden en tegelijkertijd rust en veiligheid. De inrichting nodigt uit tot spelen met anderen of lekker in je eentje. Er is echt voor iedereen wat te kiezen. Uitgangspunt bij BSO de Haren is dat er activiteitengericht wordt gewerkt. De kinderen krijgen verschillende activiteiten en ruimten aangeboden, zodat er altijd iets is dat aansluit bij hun individuele wensen of behoeften.

Er zijn verschillende soorten activiteitenruimten:

- **De vrije ruimte (basisgroep)** waar de kinderen in en uit kunnen gaan na overleg met de pedagogisch medewerker mits er niet teveel kinderen aanwezig zijn, bijvoorbeeld computertafel, knutselhoek en

buiten. Van deze ruimten kunnen zij altijd zonder hulp gebruik maken, in overleg met elkaar. De pedagogisch medewerkers houden deze ruimten in de gaten. Bij de BSO hebben de kinderen de mogelijkheid om te chillen op de zitzakken op het podium.

- **Ruimten – met – hulp** De kinderen kunnen samen met de pedagogisch medewerker, grotere activiteiten ondernemen zoals: speel/sportruimte, theater, of de hal. Op dagen dat er niet voldoende pedagogisch medewerkers aanwezig zijn, kunnen kinderen ook gebruik maken van deze ruimte maar dan in beperkte vorm. Niet alle spullen die in deze ruimten liggen mogen vrij door de kinderen gebruikt worden. Door de inrichting is duidelijk wat ze wel zelf mogen gebruiken en wat niet. De speel/sporthal en het theater zijn echt alleen toegankelijk met een pedagogisch medewerker.
- **Chill ruimte** deze ruimte bevindt zich aan het begin van de gang waar een voetbaltafel staat en technische lego aanwezig is voor kinderen boven de 7 jaar. Dit is hun eigen plek waar ze zich even terug kunnen trekken van een drukke dag op school
- **Time-out ruimte** is bedoeld voor kinderen die even teveel prikkels binnen krijgen en die dan ten allen tijde deze ruimte kunnen binnen lopen om een time out te nemen. De pedagogisch medewerker maakt deze afspraak met de kinderen zodat het kind geen toestemming hoeft te vragen op het moment dat het kind dit nodig heeft. De pedagogisch medewerker is hierop alert en zal naar verloop van tijd het kind ondersteunen. Wanneer deze ruimte niet nodig is dan wordt deze als ruimte gebruikt voor kinderen die zich even willen terug trekken.
- **Bevoorrading** vindt plaats op basis van materiaallijsten die standaard voor elke BSO zijn gemaakt. Onderling wordt besproken wie verantwoordelijk wordt voor welke ruimte, uitgaande van ieders interesses.

Wij beschikken over twee grote BSO-ruimtes met een keukenblok waar we kunnen koken en bakken en twee tafels waar alle kinderen aan kunnen zitten om samen te eten en drinken, maar ook te knutselen of gezellig kletsen met elkaar.

Allebei de ruimtes zijn ingericht met een bouwhoek, een huishoek en een leeshoek. Er zijn twee banken aanwezig om te luieren, te lezen of lekker te kletsen met elkaar.

De materialen en spellen staan in een open kast met daarbij de vermelding voor welke leeftijd deze geschikt zijn. Kinderen kunnen de spellen zelf kiezen en pakken. We hebben ook een computer met spelletjes waar we met elkaar afspraken over maken.

Indien het slecht weer is en we niet naar buiten kunnen maken we gebruik van de kleine speelzaal of de grote gymzaal van de BBS. Ook wordt er dan gespeeld in de centrale hal van het kinderdagverblijf.

5.14 Ruimte van de BBS

Op Kindcentrum De Haren zitten wij met onze BSO in een BBS, dit betekent dat we ook gebruik mogen maken van de gezamenlijke ruimtes. Je kan hierbij denken aan de gymzaal, de hal, het theater. Deze ruimtes kunnen we inzetten voor activiteiten onder toezicht.

Aan de zijde van de BSO beschikken we aangrenzend over een eigen buitenspeelruimte. Daarnaast mogen we ook gebruik maken van het grote speelflein van school, voor de allerkleinsten is dit enkel onder toezicht.

5.15 Aanschaffen en gebruik spelmateriaal

Wij bespreken het actuele gebruik en het aanschaffen van nieuwe materialen met de kinderen tijdens kind-. Individuele- en groepsgesprekken. Door deze kind participatie proberen we nog meer aan te sluiten op de (individuele) behoefte van het kind. Daarnaast merken we dat kinderen het fijn vinden als er geschikt spelmateriaal aanwezig is. Op deze manier raakt het kind minder snel verveeld en voelt het zich thuis. Een voorbeeld hiervan is het verlanglijstje van 5 december. Kinderen knippen speelgoed uit de speelgoedgids, maken collages of schrijven op wat zij aan Sinterklaas zouden willen vragen. Deze verzoeken nemen wij mee en hier wordt het cadeau op aangepast.

5.16 Spelen bij vriendjes

Kinderen mogen bij een vriendje of vriendinnetje thuis afspreken indien dit van tevoren is overlegd met de ouders. Het kind moet zich dan eerst melden bij de pedagogisch medewerker en ouders geven vooraf het telefoonnummer en het adres door waar het kind gaat spelen. We spreken duidelijk af hoe laat en op welke

manier het kind weer terugkomt op de BSO.

Kinderen mogen incidenteel afspreken met een vriendje of vriendinnetje op de BSO. (Alleen indien de beroepskracht-kind ratio dit toelaat).

6 De BSO in de praktijk

6.1 Dagritme

Wij vinden het belangrijk dat kinderen ervaren dat zij zichzelf kunnen en mogen zijn. Elk kind is anders en daarmee uniek. Dit maakt het werken met kinderen ook zo boeiend. Om deze eigenheid van kinderen te laten bestaan, geven wij hen de ruimte om te zeggen wat ze willen, om zich te uiten op een manier die bij hen past. Belangrijke waarde die de pedagogisch medewerkers hierbij bewaken is dat dit gebeurt met respect voor de ander. Er is bij ons geen ruimte voor discriminatie of intimidatie.

Als een kind direct uit school even een momentje voor zichzelf wil, voordat het zich in de activiteit van de groep begeeft, dan geven wij hem daarvoor de gelegenheid. Andere kinderen hebben het juist nodig om even te ontladen. Zij mogen lekker op het schoolplein uitrazen, voordat ze aan tafel komen om iets te drinken.

In de gesprekken met elkaar laat de pedagogisch medewerker aan de kinderen merken dat hun mening telt. Tijdens activiteiten vinden er hele gesprekken plaats, waarbij de inbreng van het kind altijd belangrijk is. Andere kinderen uiten zich liever door middel van spel of in creativiteit. De pedagogisch medewerker dwingt een kind niet om zich verbaal te uiten, maar volgt het kind in zijn spel en stelt open vragen of vertelt wat hij ziet.

Naarmate kinderen ouder worden hebben zij behoefte aan meer zelfstandigheid. Wij geven hen dan de verantwoordelijkheid die bij hun leeftijd past. Dit stemmen we natuurlijk altijd af met de ouders. Zo mogen de oudere kinderen binnen ons gebouw zelfstandig ergens naar toe. Kinderen vanaf groep 5 mogen vanuit een activiteit van Klup Up zelfstandig terug naar de BSO. Soms vragen we ook of de oudere kinderen de jongere kinderen helpen om bijvoorbeeld een klusje te doen.

Maandag, dinsdag en donderdag tijdens schoolweken:

15.00	Starten in de groepsruimte. De pedagogisch medewerker die als eerste aanwezig is controleert de kindlijsten, voicemail en e-mail. Iedereen leest de overdracht en de agenda. Hierin staan bijzonderheden van deze dag, bijzonderheden over de kinderen en eventuele wensen en ideeën van de groepsleiding. De medewerkers zetten bekers en water klaar zodat de kinderen dit zelfstandig kunnen pakken wanneer zij willen. Daarna kunnen er nog andere taken gedaan worden, zoals opruimen of het alvast voorbereiden van een activiteit ook wordt het activiteitenbord ingevuld en hierop worden de taken verdeeld.
15.30	De kinderen van groep 1 en 2 van de basisschool worden door de leerkracht naar het hek bij de BSO gebracht. De kinderen vanaf groep 3 lopen zelf vanaf de buitendeur van school over het schoolplein naar het hek. - Ze worden verwelkomd door de groepsleiding en hangen hun jas op aan de kapstok en leggen hun tas in de stijgerkast bij de buitendeur. Na het wassen van de handen komen ze aan tafel zitten. Er wordt dan gezamenlijk fruit gegeten en water of licht aangelengde ranja gedronken. De pedagogisch medewerkers vertellen ondertussen waar de kinderen deze middag aan deel kunnen nemen (activiteit van de dag). - Bij binnenkomst checkt de groepsleiding of alle kinderen aanwezig zijn en belt bij onbekende afwezigheid van het kind de ouders of vraagt dit na bij de leerkracht van het kind.

	Kinderen mogen afspreken met een vriendje of vriendinnetje thuis indien dit van te voren is overlegd met de ouder(s). Het kind moet zich dan eerst melden bij de pedagogisch medewerker en de ouders geven vooraf het telefoonnummer en het adres door waar het kind gaat spelen. We spreken duidelijk af hoe laat en op welke manier het kind weer terug komt op de BSO. Kinderen mogen incidenteel afspreken met een vriendje of vriendinnetje bij de BSO (alleen indien kind – leidster ratio dit toelaat).
±16.00	Als de kinderen klaar zijn met eten en drinken zetten ze zelf hun beker in de wasbak. Er wordt een activiteit aangeboden. Kinderen die mee willen doen sluiten aan en de anderen maken hun eigen plan.
±16.45	Alle kinderen zijn lekker aan het spelen, chillen, dansen, knutselen etc. Dit wordt begeleid door de speler. Er wordt rauwkost op tafel gezet. Dit varieert elke dag. Er is komkommer, wortel, paprika, tomaat, radijsjes etc. Ze hoeven niet allemaal tegelijk aan tafel te zitten maar pakken een stuk groente wanneer zij hier zin in hebben. Er is ook weer een beker drinken.
±17.15	Opruimen. De ergste “rommel” wordt op de vaste plek teruggelegd. Bouwwerken mogen blijven staan. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen hierbij, geven opdrachten aan kinderen waar nodig, en geven aan waar dingen opgeruimd moeten worden. Hierna mogen de kinderen nog verder spelen met waarmee ze bezig zijn maar met minder materialen.

Woensdag en vrijdag tijdens schoolweken:

12.15	De kinderen worden opgevangen door de pedagogisch medewerkers (zie overzicht maandag, dinsdag en donderdag). Als ze binnen komen gaan de kinderen zelf spelen.
12.30 – 13.30	De tafel is gedekt als de kinderen binnen komen. Na het wassen van de handen komen ze aan tafel zitten. Er wordt dan gezamenlijk brood gegeten en we drinken thee, melk of water. We kiezen ook regelmatig voor iets anders zoals eieren of we bakken tosti's. Dit is een goede gelegenheid om te luisteren naar elkaars verhaal en een gezellige sfeer te creëren. We stimuleren de kinderen naar elkaar te luisteren.
13.30 – 15.30	Na het eten ruimt iedereen zijn eigen eetgerei op en kiest wat het die middag gaat doen. Dit kan vrij spel zijn of een gezamenlijke activiteit. Tussendoor wordt er gezamenlijk fruit gegeten en wat gedronken.
16.45	Er wordt rauwkost op tafel gezet en iedereen mag dat zelf pakken. Ook wordt er wat gedronken.
17.15	Opruimen.

6.2 Feesten

Wanneer een kind jarig is mag hij zijn verjaardag vieren; dit is geen verplichting. We merken dat kinderen vaak alleen hun verjaardag op school vieren. Dit is de keuze van de ouders en kinderen. U hoeft hiervoor geen traktatie mee te nemen, de PM-ers zorgen voor fruit die de jarige mag uitdelen.

Rond speciale feestdagen zoals Pasen, Kerstmis en Carnaval, Sinterklaas organiseren we speciale activiteiten. We proberen de kinderen de betekenis van die feesten mee te geven. Samen zorgen we ervoor dat rond deze periode onze BSO wordt aangekleed in de sfeer van het feest.

6.3 TV, mobiele telefoon en internet gebruik

Binnen de BSO bieden we een beperkte toegang tot de TV. Televisie/film kijken is een activiteit die af en toe wordt in gezet. Het is niet de bedoeling dat de TV een hele middag aan staat. Bij Kanteel spreken we dan ook van functioneel TV kijken. Het gebruik van computers en internet binnen de BSO vraagt om duidelijke

richtlijnen en afspraken. Zeker omdat er naast de uitdagende en positieve functie van internet ook risico's zijn. Over het gebruik van internet maken we altijd afspraken met de kinderen en ouders.

Ook bij het gebruik met de Ipad bar & de Nintendo DS zijn afspraken met de kinderen gemaakt. De minimale leeftijd is 7 jaar en de maximale duur is 15 minuten en de kinderen houden dit bij d.m.v. een timer die ze zelf aan en uit kunnen zetten.

In principe is het gebruik van de eigen mobiele telefoon door kinderen op de BSO niet toegestaan. Kinderen die een mobiel bij hebben kunnen die bij aanvang van de BSO inleveren bij de pedagogisch medewerker en bij vertrek weer ophalen.

6.4 Omgang met elkaar en zelfstandigheid

Wij vinden het belangrijk dat kinderen ervaren dat zij zichzelf kunnen en mogen zijn. Elk kind is anders en daarmee uniek. Dit maakt het werken met kinderen ook zo boeiend. Om deze eigenheid van kinderen te laten bestaan, geven wij hen de ruimte om te zeggen wat ze willen, om zich te uiten op een manier die bij hen past. Belangrijke waarde die de pedagogisch medewerkers hierbij bewaken is dat dit gebeurt met respect voor de ander. Er is bij ons geen ruimte voor discriminatie of intimidatie.

Als een kind direct uit school even een momentje voor zichzelf wil, voordat het zich in de activiteit van de groep begeeft, dan geven wij hem daarvoor de gelegenheid. Andere kinderen hebben het juist nodig om even te ontladen. Zij mogen lekker op het schoolplein uitrazen, voordat ze aan tafel komen om iets te drinken.

Naarmate kinderen ouder worden hebben zij behoefte aan meer zelfstandigheid. Wij vinden het belangrijk dat de grenzen voor kinderen iedere keer weer verlegd worden. Wij geven hen altijd de verantwoordelijkheid die bij hun leeftijd past. Dit stemmen we natuurlijk altijd af met de ouders.

6.5 Praten en uitleggen

De hele dag zijn kinderen met de pedagogisch medewerker in gesprek. Niet alleen verbaal, maar ook door lichamelijke communicatie. Kinderen willen laten zien wat zij kunnen. Wij gaan altijd uit van de competentie dat kinderen het goed bedoelen en zich willen ontwikkelen. Door met kinderen in gesprek te gaan ontwikkelen we samen met hen een realistisch zelfbeeld.

Zo gaan we tijdens het eet- en drinkmoment met kinderen in gesprek over wat zij die dag beleefd hebben. We geven daar waar nodig woorden aan de gevoelens van kinderen. Het kind leert zo zelf verwoorden en ervaart saamhorigheid. In de gesprekken met elkaar laat de pedagogisch medewerker aan de kinderen merken dat hun mening telt.

Tijdens de uitleg over het (mid)dagprogramma vertellen de kinderen welke activiteiten ze kunnen gaan doen, wat zij daarbij kunnen beleven. Daarna leggen we de mogelijkheden van de spelmaterialen uit zodat kinderen weten wat ze kunnen gaan doen en hierdoor zelf keuzes kunnen maken.

Door goed naar kinderen te luisteren en vragen te stellen weten we waar de behoeften van kinderen liggen. Het kind voelt zich hierdoor gehoord en leert zijn ideeën te verwoorden.

6.6 De groep

De BSO van Kanteel is een proeftuin voor sociale vaardigheden. Kinderen leren om hun verantwoordelijkheid te nemen, om te gaan met verlies, zich te houden aan afspraken, op zoek te gaan naar grenzen en hier soms overheen gaan.

Bij ons op BSO is er alle ruimte voor de kinderen om te oefenen met:

- Het oplossen van ruzies.
- Samen afspraken te maken.
- Gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor de sfeer in de groep.

Bij dreigende conflicten treedt de pedagogisch medewerker niet direct op. Zij wacht af of de kinderen zelf tot een oplossing kunnen komen en bewaakt de veiligheid van alle kinderen. Als het de kinderen zelf niet lukt om een oplossing te vinden helpt ze hen hierbij. Achteraf bespreekt zij met hen hoe de situatie ontstond en of alle kinderen tevreden zijn met de oplossing.

De pedagogisch medewerker heeft hierin een grote voorbeeld rol. Zij is altijd beschikbaar, waardoor de kinderen zich gehoord en gezien voelen. In contact met collega's is zij vriendelijk en staat open voor feedback. De pedagogisch medewerker durft haar eigen handelen bespreekbaar te maken en geeft feedback op het handelen van haar collega's.

Kanteel Kinderopvang heeft een protocol Pesten. Alle locaties zijn op de hoogte van dit protocol en handelen hiernaar. U kunt dit protocol opvragen bij de locatiemanager.

Vriendschap is belangrijk. Vriendschap beschermt een kind tegen stress en het helpt ook om compromissen te sluiten, te leren delen en grenzen te trekken. Maar niet alle kinderen maken even snel vrienden. Onze pedagogisch medewerkers zijn daar alert op. Zij verbinden het spel van kinderen met elkaar door als kinderen afzonderlijk spelen met bijv. de spoorbaan, de Lego en de dieren voor te stellen om de een dorp langs de spoorbaan te bouwen en in het midden de dierentuin.

Contact hoeft niet altijd. Het is prima als kinderen even geen behoefte hebben aan contact. Wij leren de kinderen daar respect voor te hebben en elkaar met rust te laten.

6.7 Seksualiteit en intimiteit

Kinderen hebben seksuele gevoelens. Ieder kind maakt in zijn algemene ontwikkeling een seksuele ontwikkeling door. In zijn eigen tempo, wanneer hij daar aan toe is, verkent hij zijn eigen lichaam en dat van anderen. Kinderen zijn nieuwsgierig en stellen vragen over seks. Iedereen verstaat iets anders onder seksualiteit.

Seksueel gedrag van kinderen wordt over het algemeen geaccepteerd binnen bepaalde grenzen. Maar die grenzen kunnen voor een ieder anders liggen. Dat is afhankelijk van de eigen waarden en normen van de beroepskracht, de waarden en normen van de kinderopvangorganisatie en/of de waarden en normen van de ouders.

Bij onze BSO wordt niet gekust en we gaan niet vertellen wie op wie verliefd is. Wel wordt er openlijk over allerlei onderwerpen gesproken en er wordt ingegaan op situaties die zich voordoen en op vragen die kinderen stellen.

7 pedagogisch vakmanschap

Wij werken met vakmensen met een gedeelde passie. De werkwijze is gericht op de ontwikkeling van kinderen maar ook op die van zichzelf en hun team. Iedere collega heeft andere kwaliteiten en ervaringen. Deze worden binnen het team benut en vormen een inspiratiebron voor collega's.

De diversiteit in het team maakt dat medewerkers van elkaar kunnen leren. Want net als de kinderen, moeten ook zij soms juist iets doen om andere talenten te ontwikkelen.

7.1 TALENT

Bij Kanteel werken we met TALENT*. Hiermee bedoelen we de vaardigheden die pedagogisch medewerkers gebruiken om professioneel en positief bij te dragen aan de ontwikkeling van ieder kind. (*'TALENT' is afgeleid van de interactievaardigheden zoals door het NCKO onderzocht en geadviseerd.)

T Talent ontwikkelen van ieder kind

Onze pedagogisch medewerkers weten in welke ontwikkelingsfase een kind zich bevindt. Ze volgen structureel ieder kind in zijn ontwikkeling en sluiten aan bij de behoeftes en interesses van het kind. Ze scheppen de juiste omstandigheden waardoor kinderen de volgende stap in hun ontwikkeling kunnen zetten. Zij werken actief aan de talentontwikkeling van ieder kind. Er is daarom iedere dag voor ieder kind weer iets te beleven en te leren bij Kanteel.

Ook als kinderen hier extra steun bij nodig hebben, dan kunnen wij kinderen dit bieden. Hiervoor werken wij op een aantal locaties met een voor- en vroegschoolse educatieprogramma. (VVE).

A Autonomie respecteren

Kinderen hebben een innerlijke drang om de wereld te leren kennen en te begrijpen. In deze ontdekkingsstocht laten kinderen al heel jong een eigen wil en eigen karakter zien. Doordat wij dat erkennen en stimuleren bouwt een kind zelfvertrouwen op en een positief gevoel over zichzelf. Wij respecteren de eigen oplossingen en ideeën van kinderen. Hoe ouder een kind wordt, hoe meer het zelf zal willen en kunnen doen. Wij geven kinderen hiervoor de mogelijkheid en de ruimte.

In ons werk staat daarom kinderopparticipatie centraal. Hiermee willen wij de autonomie van kinderen actief stimuleren door ze uit te nodigen om mee te denken, zelf beslissingen te nemen, dingen uit te proberen en problemen op te lossen. Bij kinderopparticipatie gaat het niet om eenrichtingsverkeer, maar om een wisselwerking tussen de kinderen onderling en de pedagogisch medewerkers.

L Leiding geven en structuur bieden

Vrijheid en structuur hangen nauw met elkaar samen. Kinderen de vrijheid geven in het maken van eigen keuzes werkt het beste in een omgeving waar regelmaat en structuur aangebracht zijn en waar grenzen worden gesteld. Dit draagt bij aan het gevoel van veiligheid en welbevinden van een kind. Onze pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de belangrijke rol die ze hebben in het bieden van deze veiligheid. Zij helpen kinderen om hun gedrag te sturen en leren hen de regels te begrijpen en zich hieraan te houden. Deel uitmaken van een stabiele groep met vaste pedagogisch medewerkers en het aanbieden van een programma met een dagritme en regelmaat geeft kinderen houvast en gevoel van veiligheid, zij weten wat hen te wachten staat. Want waar je veilig voelt kom je tot ontwikkeling.

E Emotioneel Steunen

Emotionele steun van een volwassene zorgt ervoor dat kinderen op verkenning gaan en zich ontwikkelen. Hiervan zijn onze medewerkers zich altijd bewust. De pedagogisch professionals op de groepen hebben oog voor kinderen. Door goed te kijken naar een kind en door te proberen te begrijpen wat het bedoelt, kan de medewerker op de juiste manier op een kind reageren. Het creëren van een emotioneel veilige plek staat centraal in ons dagelijks werk. Als een kind ontspannen is, openstaat voor de wereld en goed in zijn vel zit, dan komt het tot optimale groei. Het is onze taak om hier zorg voor te dragen.

N Naast elkaar en samen leren spelen

Kinderen uiten zich vanaf hun geboorte als sociale wezens. Door ervaringen te delen met andere kinderen en volwassenen, door samen dingen te doen en door de communicatie die daarmee gepaard gaat geven kinderen betekenis aan hun ervaringen. Een groep op een kindcentrum is een unieke leerplek voor kinderen. Zij doen hierbij positieve en negatieve ervaringen op. Als pedagogisch medewerker heb je door je manier van ondersteunen en begeleiden veel invloed op de manier waarop interacties tussen kinderen verlopen. Door zelf

positieve interacties met kinderen aan te gaan, bevordert je ook positieve interacties tussen kinderen onderling. De pedagogisch medewerkers zoeken altijd naar een goede balans tussen het kind als individu en de groep, tussen samen en alleen. Maar ook tussen jongste en oudste kind in een groep.

T Taal is de basis

Communicatie, verbaal en non-verbaal, vormt de basis van het werk van de pedagogisch medewerker op de groep. Alles is communicatie: een baby die je met een pruillip aankijkt, een peuter die aan je hand trekt of een schoolkind dat je van alles wil vertellen.

Voor kinderen is taal dé manier om de wereld beter te leren kennen. Door met kinderen te praten leren zij de taal kennen en gebruiken. Pedagogisch medewerkers benoemen wat er gebeurt en bereiden kinderen voor op situaties, leggen deze uit en helpen kinderen gedachten en gevoelens te verwoorden. Wij vinden communicatie de belangrijkste basis voor alle ontwikkeling.

7.2 Ondersteuning beroepskrachten

Teamwork van de pedagogisch medewerkers is daarin natuurlijk essentieel; als we bovenstaande willen bereiken dan is het een vereiste dat mensen goed kunnen samenwerken. In de groeps-team overleggen worden pedagogisch medewerkers gecoacht door de locatiemanager op bovengenoemde aspecten. Het onderwerp samenwerking is een belangrijk onderwerp; hoe werk je goed samen? Hoe zeg je iets minder prettig vindt van je collega? Het reflecteren op jezelf komt dan ook aan de orde. Wat zijn de kwaliteiten van jezelf en van je collega's? Als je jezelf goed kent, kun je ook goed afstemmen op de kinderen, collega's en ouders. We vinden het een meerwaarde om gebruik te maken van elkaars kwaliteiten en stimuleren dit ook.

Kinderen leren het meeste door kopiëren van zowel andere kinderen als volwassenen om hen heen. Het voorbeeldgedrag van de pedagogisch medewerker is hierin erg belangrijk. Onze pedagogisch medewerkers zijn zich hiervan bewust en door middel van Video Interactie Begeleiding (VIB) worden zij ondersteund en uitgenodigd om hier nog bewuster mee om te gaan.

Onze pedagogisch medewerkers beschikken minimaal over het gewenste diploma zoals beschreven in de wet kinderopvang (minimaal MBO, SPW-3) en een geldig VOG. Wij hechten veel waarde aan een doorlopende deskundigheidsbevordering van de pedagogisch medewerkers. Een aantal opleidingen ,c.q. workshops, trainingen zijn verplicht voor alle medewerkers van Kanteel. Daarnaast hebben de pedagogisch medewerkers ook andere trainingen gedaan. Voorbeelden hiervan zijn:

- Talentwijzer
- Taaltoets 3F
- Kinder EHBO, als verdieping op de standaard EHBO-training.
- Kinderen die opvallen; een training waarbij getraind wordt specifiek gedrag te onderkennen en observeren.
- De persoonlijke ontwikkeling van de pedagogisch medewerker is voortdurend in beweging. Om zich te kunnen ontwikkelen bieden wij ondersteuning in de onderstaande processen en maken we gebruik van een interne coach en een pedagogisch coach. Wij verwachten van een pedagogisch medewerker dat zij zich:
- Leerbaar opstellen door VIB (Video Interactie Begeleiding) als feedbackmiddel in te zetten
- blijven bijscholen en verbeteren
- deelnemen aan maandelijkse team-en groepsoverleggen
- gebruik maken van elkaars kwaliteiten
- gebruik maken van de werkinstructies en protocollen die Kanteel voor haar processen heeft ingericht.
- Verdiepen in het pedagogisch werkplan en dit hanteren om het pedagogisch handelen te toetsen, verder te ontwikkelen, te bespreken en te evalueren. Ook tijdens groeps- en team overleggen is het werkplan de basis. Daarnaast wordt het werkplan gebruikt om beginnende pedagogisch medewerkers en stagiaires een handvat te bieden.

Naast deze trainingen krijgen medewerkers de gelegenheid deel te nemen aan het 'Kanteel Café'. Een regelmatige informatieve bijeenkomst voor pedagogisch medewerkers waar uiteenlopende werk gerelateerde onderwerpen aan bod komen die door een externe partij worden toegelicht/ uitgelegd en verdiept. Ook kunnen en moeten de pedagogisch medewerkers gebruik maken van het aanbod op

ons kanteelplein. Op het Kanteelplein vinden zij onder meer alle protocollen die van belang zijn voor hun werk in de kinderopvang. Daarnaast vinden er jaargesprekken plaats met de locatiemanager waarin algeheel functioneren, persoonlijke groei en ontwikkeling centraal staan.

7.3 Scholing en begeleiding van pedagogisch medewerkers

Alle pedagogisch medewerkers op Kindcentrum De Haren zijn volgens de norm die Kanteel Kinderopvang hanteert gediplomeerd. Zij volgen jaarlijks cursussen om de kwaliteit van de zorg voor uw kind te optimaliseren. Zij zijn niet alleen geschoold op het gebied van de kinderopvang maar ook voor het kind volgsysteem KIIK, baby cursus, persoonlijke Video Interactie Begeleiding en gecertificeerd voor VVE. Ook zijn er voldoende medewerkers geschoold voor EHBO en BHV.

Bij de hoofdingang kunt U altijd zien of de kind EHBO'er of BHV medewerker aanwezig is in het gebouw, dit is te zien aan de naambordjes aan de rechterzijde van de hoofdingang.

Het kwaliteitssysteem binnen Kanteel Kinderopvang is een doorlopend systeem waarvan ieder pedagogisch medewerker op de hoogte is.

Het teamoverleg en groepsoverleg staat ingepland in het jaarrooster. Van elke groep is een pedagogisch medewerker aanwezig en er vindt overdracht naar elkaar plaats.

Daarnaast zijn er VVE-overleggen, 0-6 overleggen, overleggen van de verschillende werkgroepen en de kindbespreking 0-13. Er zijn 2 gezamenlijke bijeenkomsten per jaar met het hele team van het kindcentrum (opvang en onderwijs), gericht op teambuilding en onze pedagogisch didactische grondhouding.

7.4 Video Interactie Begeleiding

Binnen KC de Haren wordt gebruik gemaakt van VIB (video interactiebegeleiding). Het doel van de VIB is om de pedagogische kwaliteit te garanderen en optimaliseren. De VIB'er filmt de pedagogisch medewerkers tijdens hun dagelijks werk en samen wordt er teruggekeken naar de beelden. Er wordt vooral gekeken hoe je als pedagogisch medewerker de positieve interactie momenten verder uit kunt bouwen.

7.5 Pedagogisch beleidsmedewerker/interne coach/Pedagogisch coach

Pedagogisch beleidsmedewerkers dragen bij aan de kwaliteit van de opvang en hebben twee belangrijke taken. Ze houden zich enerzijds bezig met de ontwikkeling en invoering van het pedagogisch beleid. Anderzijds coachen ze pedagogisch medewerkers bij hun werkzaamheden. Kinderopvangorganisaties kunnen kiezen voor twee aparte functies, of voor één functie waarin de medewerker beide rollen vervult.

Pedagogisch beleid

De pedagogisch beleidsmedewerker ontwikkelt het pedagogisch beleid. Het pedagogisch beleid kan breder zijn dan alleen het pedagogisch beleidsplan, het kan al het beleid omvatten dat raakt aan de pedagogische praktijk. Daarnaast kan de pedagogisch beleidsmedewerker een taak hebben bij het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere medewerker werkt volgens dezelfde pedagogische visie.

Coaching

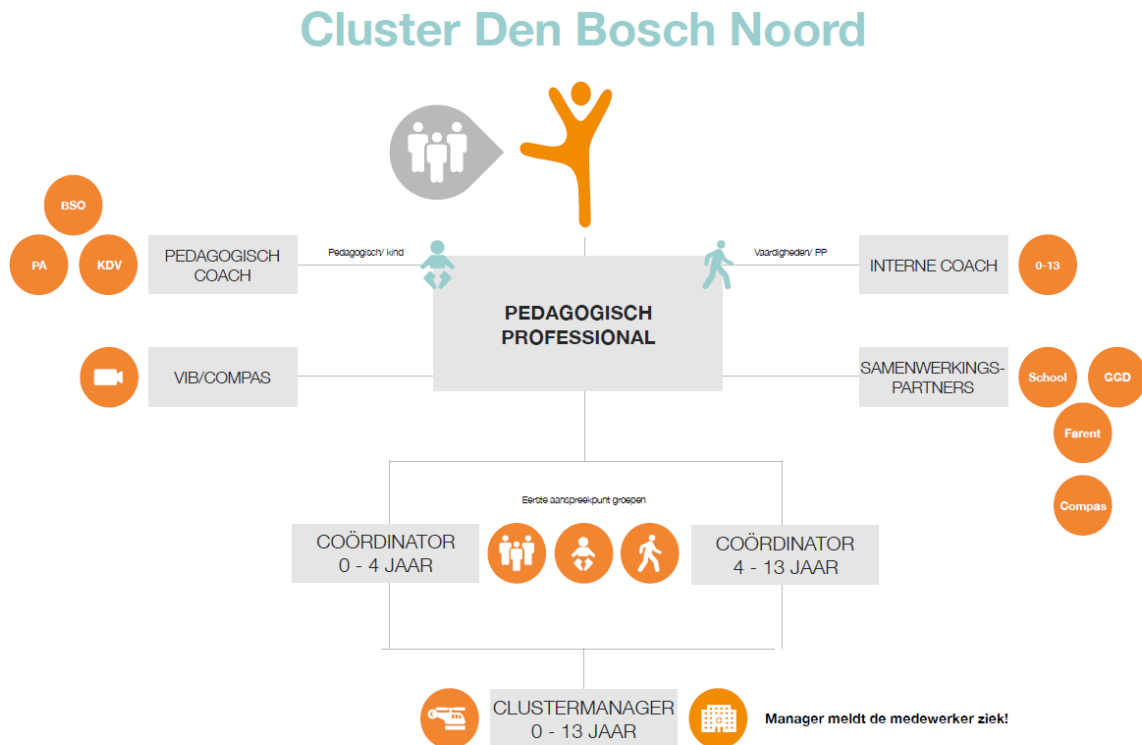
Naast het ontwikkelen van het pedagogisch beleid, zorgt de pedagogisch beleidsmedewerker als coach voor het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. Een coach begeleidt en traint de medewerker(s) bij de dagelijkse praktijkwerkzaamheden. Iedere pedagogisch medewerker ontvangt jaarlijks coaching, ook pedagogisch medewerkers met flexibele inzet.

Pedagogisch beleidsmedewerker & de beroepskracht-kind-ratio (BKR)

De pedagogisch beleidsmedewerker mag meetellen in de BKR wanneer deze als meewerkend coach op de groep staat. Dit geldt uitsluitend voor de tijd dat de pedagogisch beleidsmedewerker werkzaamheden verricht als pedagogisch medewerker, dat wil zeggen het verzorgen, opvoeden en bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. De coaching uit zich dan, bijvoorbeeld, door het geven van voorbeelden, tips en nadere uitleg tijdens de werkzaamheden. Pedagogisch beleidsmedewerkers die ook als pedagogisch medewerker op de groep staan, al dan niet als meewerkend coach, worden zelf ook gecoacht. Brochure pedagogisch beleidsmedewerker - 5 De pedagogisch beleidsmedewerker telt niet mee voor de BKR als hij of zij op de groep aanwezig is en coacht vanuit bijvoorbeeld een observerende rol. Dit geldt ook wanneer de coaching buiten de groep plaatsvindt. De pedagogisch beleidsmedewerker telt ook niet mee voor de BKR als hij of zij niet gekwalificeerd is als pedagogisch medewerker.

Hoe is dit geregeld binnen Den Bosch Noord?

De pedagogisch beleidsmedewerk wordt vanuit het servicebureau gefaciliteerd (afdeling innovatie & ontwikkeling). Uiteindelijk is het aan de clustermanager om beleidsmatige zaken verder te specificeren op locatieniveau, hieruit vloeit o.a. het pedagogisch werkplan voort. Binnen Kindcentrum de Haren werken we ook met een interne coach, deze functie wordt met school afgestemd omdat hij of zij verantwoordelijk is voor de doorgaande ontwikkelingslijn 0 – 6 jaar.

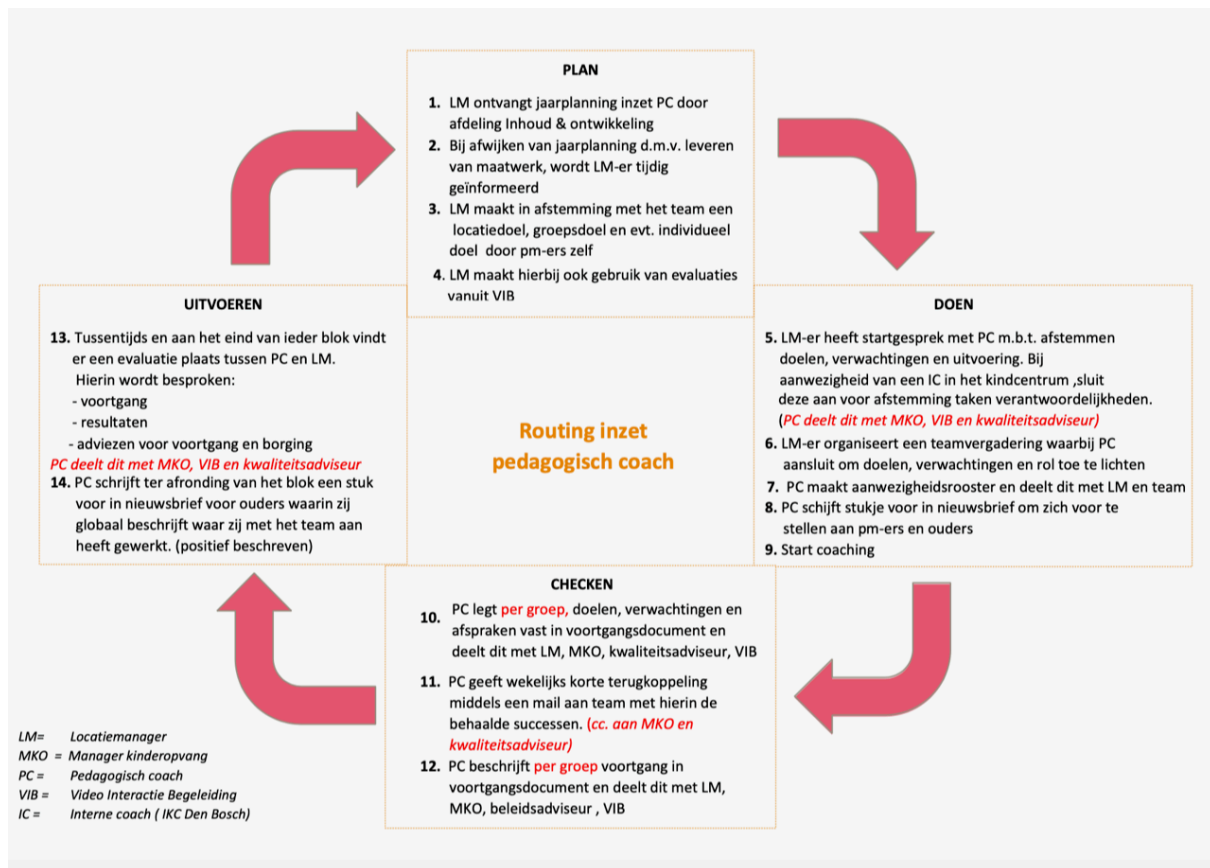

Pedagogisch coach

We zien dat er binnen Den Bosch Noord extra vraag is naar handvatten bij pedagogische ondersteuning. Om deze reden hebben we met Orthopedagogisch Kindcentrum de Elzengaard een samenwerking ontwikkeld die deze vraag van pedagogisch medewerkers kan beantwoorden. We hebben een pedagogisch coach gedetacheerd (10 uur per week voor cluster Den Bosch Noord) vanuit Cello voor de duur van 1 jaar. Na dit jaar zullen we het effect met het team gaan evalueren.

Naast deze coaching ontvangt Kindcentrum de Haren ook nog extra coaching vanuit Compas (Dorien Stolwijk) en heeft zij persoonlijke ontwikkelgesprekken met pedagogisch medewerkers. Hierbij schuift Kelly Libregts (clustermanager Den Bosch Noord) aan, die tevens bevoegd is om te acteren als pedagogisch coach.

Naast deze coaching ontvangt Kindcentrum de Haren ook nog de reguliere coaching en VIB die vanuit Kanteel Kinderopvang geregeld is. Het proces hiervan kun je hieronder vinden:

We vinden het belangrijk dat medewerkers antwoord kunnen krijgen op pedagogische uitdagingen. Daarom voldoen wij ruim aan de wettelijke eis die gesteld is vanuit de wet IKK en investeren we extra in de pedagogisch medewerkers omdat dit de kwaliteit, de kinderen en de pedagogisch medewerkers ten goede komt.

7.6 Kanteel Kinderopvang als opleidingsinstituut

Kanteel Kinderopvang heeft als neven doel een functie als opleidingsinstituut; leerplaats voor de beroepspraktijkvorming (B.P.V.) Door middel van een gedeelde visie de inhoud en kwaliteit van het product kinderopvang in al zijn facetten (mensen, kennis, kunde) continue ontwikkelen en verbeteren door te beginnen met de student en deze binnen de organisatie een goede start voor een toekomstige loopbaan te bieden.

Kanteel kinderopvang voelt zich mede verantwoordelijk voor de educatie van toekomstige beroepsbeoefenaren. Daarom bieden wij BPV-plaatsen aan studenten van diverse opleidingen.

7.7 Studenten in de praktijk (PW3-PW4 studenten/HBO PMK/Pedagogiek)

Tijdens de opleiding leert de student kennis en vaardigheden aan en is er aandacht voor de beroepshouding, er wordt geoefend in gesimuleerde situaties.

In de beroepspraktijk kan de student echter de competenties in werkelijkheid oefenen. Het is belangrijk dat de student de beroepshouding ontwikkelt en dat hij daarin groei laten zien. Het competent worden is een groeiproces. Diverse competenties kunnen niet op elk gewenst moment worden aangeleerd of geoefend. Dit kan te maken hebben met de gewenste voorkennis of de complexiteit van het werkproces of de competentie.

De student moet daarom niet continu worden beoordeeld, maar hij dient de gelegenheid te krijgen zichzelf te ontwikkelen, de dagelijkse feedback op het functioneren is daarbij een belangrijk instrument.

Bij de inschatting of een student de potentie bezit zich te ontwikkelen tot een professional, spelen houding, motivatie en leervermogen een rol. Deze spelen dan ook een belangrijke rol bij de beoordeling.

Niet alle drie de kerntaken zullen in het 1^e leerjaar even “zwaar” aan bod komen. Er is vooral aandacht voor kerntaak 1 en 2 van het kwalificatiedossier. Kerntaak 3 komt bij 2^e en 3^e jaars studenten meer aan de orde. Voor alle competenties/werkprocessen geldt dat er elk jaar een hoger beheersingsniveau, een verdiepingsslag en koppeling van de competenties vanuit de student wordt verwacht. Uiteindelijk zal de student aan het einde van het 3^e leerjaar in een proeve van bekwaamheid op de BPV kunnen laten zien dat hij alle gevraagde competenties op een voldoende niveau beheerst om een beginnend beroepsbeoefenaar te zijn.

De opleiding Pedagogisch Management Kinderopvang leidt studenten op voor een leidende of adviserende rol in een pedagogische instelling.

De opleiding HBO pedagogiek leidt studenten op voor ondersteunende en pedagogische functies binnen het pedagogisch werkveld.

Niet alleen de leerdoelen zijn doorslaggevend, ook de persoonlijke groei van de student is belangrijk. Het gaat bij een beroepsopleiding niet om de student of het beroep maar om de student in het beroep.

7.8 Inzetbaarheid BBL student

- De BBL-student heeft een arbeids-leerovereenkomst voor min. 1 jaar en maximaal de duur van de opleiding conform CAO;
- Inschaling is conform CAO;
- De student werkt altijd onder de verantwoordelijkheid van de manager van de locatie waar zij op dat moment werkzaam is;
- De BBL-student moet gezien worden als volwaardig lid van het team en ook als zodanig benaderd worden. Dit houdt in: Deelname aan teamvergaderingen; Deelname aan jaargespreek met clustermanager.

7.9 Inzetbaarheid BBL student

- De BOL-student heeft een BPV overeenkomst (beroepspraktijkovereenkomst met de opleiding) voor min. 1 jaar en maximaal de duur van de opleiding;
- De student werkt altijd onder de verantwoordelijkheid van de pedagogisch medewerkers en/of manager van de locatie waar zij op dat moment geplaatst is;
- Na het behalen van het 2^e jaar in overleg met de praktijkopleider en een positieve QuickScan kan de BOL-student in aanmerking komen voor een 0-urencontract en mag incidenteel ingezet worden (conform CAO) op haar eigen groep.

Bij Kanteel willen we graag investeren in het TALENT van de toekomst daarom werken we op alle locaties met studenten van verschillende opleidingen.

Door het aanbieden van stageplaatsen:

- Werken wij daadwerkelijk mee aan het opleiden van toekomstige beroepsbeoefenaars;
- Kunnen wij onze kennis overdragen;
- Leggen wij contacten met de beroepsopleidingen;
- Blijven we op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen;
- Vergroten we de bekendheid van onze organisatie;
- Verwerven we nieuwe medewerkers;
- Krijgen we een frisse kijk op vanzelfsprekendheden;
- Kunnen we beoordelen welke beroepsopleiding het beste aansluit bij bepaalde functies.

Een goed leerklimaat draagt er toe bij dat de werkomgeving een leeromgeving wordt. De student is tijdens de werkuitvoering bezig met werken en leren tegelijk (werkomgeving). In deze omgeving doet de student ervaringen op en dat maakt de werkomgeving tot een leeromgeving. Dit betekent dat van alledaagse handelingen en situaties, leersituaties gemaakt worden. De werkbegeleider zorgt ervoor dat de werkomgeving ook een leeromgeving kan zijn zodat de student kan groeien in het leerproces. De houding, de begeleidingsstijl en het vermogen tot organiseren van de werkbegeleider spelen hierbij een belangrijke rol. De taken van een beroepskracht in opleiding/stagiaire PW3 zijn bovengenoemd. De taken worden uitgevoerd onder supervisie van de

werkbegeleider en zijn gericht op het uitvoeren van de dagelijkse praktijk van het werken als toekomstige pedagogisch medewerker.

De opleidingscoördinator/praktijkopleider begeleidt in samenwerking met de werkbegeleider de student planmatig binnen het Competentie Gericht Onderwijs

De afspraken zoals geformuleerd in het stageboek rondom opdrachten, gesprekken, verslagen etc. zijn leidend binnen dit proces.

De werkbegeleider en de student nemen deel aan intervisiebijeenkomsten en interne trainingen.

Vrijwilligers op gebied van ondersteuning van huishoudelijke taken zijn in bezit van een geldig VOG en staan ingeschreven in het personen register. Daarnaast worden zij begeleidt door een pedagogisch medewerker en een medewerkster van Divers. De vrijwilligers hebben geen verzorgende taak en tellen nooit mee in de BKR.

7.10 Begeleiding beroepskrachten in opleiding/stagiaires

De stagiaire/ beroepskracht i.o. wordt (in)direct begeleid door:

- De praktijkopleider; de praktijkopleider coördineert de zaken die betrekking hebben op het werven, begeleiden en beoordelen van stagiairs en het stagebeleid in zijn algemeenheid. De praktijkopleider heeft contact met de locatiemanager, de werkbegeleider en de stagiaire/ beroepskracht i.o.
- De werkbegeleider; de werkbegeleider is de directe begeleider, het directe aanspreekpunt. De stagiaire/beroepskracht i.o. en werkbegeleider hebben onderling het meeste en intensievere contact.
- Door het observeren en begeleiden van de stagiair/beroepskracht i.o. zal hij/zij bewust(er) omgaan met de werkzaamheden in de groep en zijn/haar handelwijze regelmatig en kritisch bekeken en geëvalueerd worden.
- Het team; het team ondersteunt zowel de werkbegeleider als de beroepskracht i.o. / stagiair door mee te kijken, te luisteren en waar nodig ondersteuning te verlenen tijdens het dagelijkse leerproces van de beroepskracht i.o./ stagiair. Het team communiceert (on)gevraagd hierover.

7.11 Takenpakket van beroepskrachten in opleiding

De pedagogisch werker biedt dagelijkse opvang, ondersteuning en ontwikkelingsmogelijkheden aan kinderen en jongeren van 0 tot en met 13 jaar. Over het algemeen zijn dit kinderen zonder specifieke begeleidingsvraag. Voor een exacte beschrijving van de kerntaken, werkprocessen en competenties die horen bij de opleiding(en) wordt verwezen naar het kwalificatiedossier en de stageboeken van de betreffende opleidingsinstituten. De Pedagogisch werker:

- Functioneert veelal binnen een team en draait met collega's de groep(en);
- Inventariseert de vraag, behoeften en mogelijkheden van het kind / de jongere en de wensen en behoeften van de ouders/verzorgers;
- Kan omgaan met groepsprocessen;
- Stimuleert kinderen/jongeren tot deelname aan de groep en begeleidt hen hierbij;
- Geeft sturing aan een plezierige onderlinge interactie in de groep en zorgt voor sfeer, uitdaging en geborgenheid;
- Werkt volgens het pedagogisch (beleids-)plan van de organisatie;
- Neemt het opgestelde plan van aanpak als uitgangspunt wanneer zij kinderen met specifieke problematiek of achterstanden begeleidt;
- Bepaalt op grond van haar observatie welke spelactiviteiten geschikt zijn voor de verdere ontwikkeling van het kind
- Stelt, wanneer voor de ontwikkeling van het kind gewenst is, VVE programma's voor.

Aanvullende taken voor de Gespecialiseerd Pedagogisch werker

In de kinderopvang richt de gespecialiseerd pedagogisch werker zich op meer coördinerende taken binnen de opvang en is aanspreekpunt voor ouders, collega's en externe betrokkenen bij de begeleiding. Hij beantwoordt vragen van ouders over de ontwikkeling / opvoeding van hun kind en informeert hen over stappen die gezet kunnen worden bij een gesignaleerde ontwikkelingsachterstand of gedragsproblemen. Ook stimuleert hij ouders thuis

(spel)activiteiten uit te voeren ten behoeve van de ontwikkeling van het kind en adviseert hen daarbij. Hij informeert ouders over werkwijze en aanbod van andere instellingen (basisscholen, bureaus voor opvoedingsvoorlichting etc.).

KERNTAAK 1

Opstellen van een activiteitenprogramma en plan van aanpak

De student inventariseert de situatie en wensen van het kind, voert een kennismakingsgesprek met ouders/opvoeders. Ze voert observatieopdrachten uit en verzamelt aanvullende informatie. De student stelt een activiteitenprogramma op wat aansluit bij de behoefte van het kind en wat uitvoerbaar is binnen de organisatie.

Voor een individueel kind kan wanneer dat nodig is een plan van aanpak gemaakt worden. Dit kan de student bespreken met de ouders.

KERNTAAK 2

Opvoeden en ontwikkelen van het kind

De student biedt het kind een 2e thuis en begeleiding. Ze wisselt informatie uit met ouders en verzorgers, houdt zicht op de groep, signaleert problemen en begeleidt de kinderen daarbij. Ze handhaaft orde en treedt op bij ongewenst gedrag. De student toont voorbeeldgedrag en draagt waarden en normen over. De student helpt kinderen om te gaan met beperkingen of gedragsproblemen.

Bij de persoonlijke verzorging stimuleert de student het kind tot zelfstandig gedrag. De student signaleert bij de verzorging afwijkingen in de ontwikkeling en bespreekt dit met de leidinggevende. De student werkt mee aan een veilige en uitdagende leefomgeving en voert huishoudelijke taken uit.

KERNTAAK 3

Uitvoeren van organisatie- en professie gebonden taken

De student vraagt om feedback op eigen functioneren en geeft feedback aan anderen. Ze stelt samen met de begeleider leerdoelen op en werkt hieraan. De student leest vakliteratuur, neemt deel aan inhoudelijke discussies over het beroep met collega's (informeel of tijdens overlegmomenten) en ontwikkelt zo een eigen visie. De student werkt mee aan de verbetering van de kwaliteit van de opvang en begeleiding en kan haar kennis inzetten bij verbetertrajecten. De student bewaakt de kwaliteit van de werkzaamheden en signaleert en rapporteert knelpunten. De student stemt werkzaamheden af met collega's maakt afspraken over de uitvoering van taken en neemt deel aan relevante overlegvormen. Tenslotte evalueert en reflecteert de student op eigen werkzaamheden en voert in overleg met de leidinggevende veranderingen in opvang en begeleiding door.

Afhankelijk van het leerjaar en de competenties van de stagiaire wordt deze ingezet bij de volgende taken:

- Persoonlijke verzorging: kinderen uitkleden, aankleden, verschonen, toiletgang, assisteren bij eetmomenten. Was te draaien en was te vouwen.
- Schoonmaakwerkzaamheden: tafels en stoelen schoonmaken, bedden verschonen, keuken, verschoonruimte, groepsruimte schoonmaken.
- Overdrachtsgesprekken met ouders (altijd onder eindverantwoordelijkheid van de pedagogisch medewerker/werkbegeleider).
- Ruimte voorbereiden voor activiteiten: activiteitenmaterialen opzoeken, thema uitwerkingen voorbereiden.

- Groeps-/teamoverleg bijwonen.
- Gespecialiseerd) Activiteitenprogramma's opzetten, themaoverleg bijwonen.
- (Gespecialiseerde) Activiteiten met de kinderen vorm te geven, uit te voeren en te evalueren met de werkbegeleider.
- Begeleiden van de kinderen bij het dagprogramma, kinderen voorbereiden op hetgeen gaat komen, ondersteunen bij de wisselmomenten.
- Werkzaamheden evalueren met werkbegeleider, collega pedagogisch medewerkers of leidinggevende.

De werkbegeleider heeft elke twee weken een evaluatieoverleg met de stagiaire en begeleidt de stagiaire in zijn of haar leerdoelen. Bij vraagstukken of uitdagingen in het (leer-)proces wordt de opleidingscoördinator of de BPV-begeleider van school ingeschakeld.

Inhoud HBO stages

De PMK student binnen kanteel kinderopvang

De opleiding Pedagogisch Management Kinderopvang leidt studenten op voor een leidende of adviserende rol in een pedagogische instelling.

1^e jaar

Rode draad: oriëntatie op het werkveld;
Pedagogiek, educatie, management, ondernemerschap;
Beroepsrol: senior pedagogisch medewerker, assistent manager.

2^e jaar en 3^e jaar

Rode draad: verdieping en verbreding;
2^e leerjaar: pedagogiek, management, coördineren en coachen; 3^e leerjaar: management, ondernemerschap, pedagogiek, educatie; Beroepsrol: pedagogisch coördinator, coach en assistent manager.

4^e jaar

Rode draad: toegepast onderzoek;
Opzetten, innoveren en implementeren van onderzoek dat een bijdrage levert aan vernieuwing of verandering van de organisatie of sector.

De HBO pedagogiek student binnen Kanteel Kinderopvang

De opleiding HBO pedagogiek leidt studenten op voor ondersteunende en pedagogische functies binnen het pedagogisch werkveld.

1^e jaar

Inzicht en kennis krijgen in doelgroep en werkveld; Beroepsrol: pedagogisch medewerker.

2^e en 3^e jaar

Verdieping van pedagogische kennis en kwaliteiten; Beroepsrol: senior pedagogisch medewerker, coach.

4^e jaar

Opzetten en uitvoeren van onderzoek gebaseerd op een pedagogisch vraagstuk; Beroepsrol: pedagogisch coördinator, coach.

De Associate degree Pedagogisch Educatief Professional (AD PEP) student binnen Kanteel Kinderopvang

De opleiding AD PEP leidt studenten op om op een hoger niveau beroepsrollen en functies te vervullen binnen het pedagogisch educatieve werkveld.

1e jaar

Oriëntatie op het brede pedagogisch educatieve werkveld. In het eerste jaar van de opleiding wordt de inhoudelijke basis gelegd. Er wordt kennis gemaakt met de basisrollen pedagogisch coach en kindmentor.

2^e jaar

Keuze uit pedagogisch specialist of educatief specialist. Bij pedagogisch specialist verdieping in pedagogisch stromingen, implementeren nieuw beleid en bewaken van pedagogische kwaliteit. De educatief specialist leert om zelfstandig ondersteunende taken uit te voeren in onderwijs en leerlingbegeleiding.

7.12 EHBO

De IKK wetgeving vereist dat er minimaal EHBO'er aanwezig moet hebben op de locatie. Op onze locatie is bijna elke pedagogisch medewerker gediplomeerd voor kinder EHBO.

8 Volgen en observeren

De pedagogisch medewerkers observeren dagelijks het welbevinden en de ontwikkeling van ieder kind en de totale groep. Dit is een bron van plezier, inzicht en verwondering. Ieder kind op de BSO heeft een mentor. Dit is een van de vaste pedagogisch medewerkers van de groep. Bij de start van de opvang krijgt u te horen wie de mentor van uw kind is. Deze mentor is verantwoordelijk voor het observeren en registreren van de ontwikkeling en welbevinden van uw kind. Ook zal de mentor u uitnodigen voor een periodiek 10-minutengesprek.

Ook wordt de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen intern besproken tijdens de groepsoverleggen met de pedagogisch medewerkers van de groep van uw kind. Als pedagogisch medewerkers iets opvalt in de ontwikkeling van uw kind of het vermoeden heeft dat er iets aan de hand is met uw kind dan wordt dit met de ouders besproken of ze dit herkennen. In overleg met de ouders wordt afgesproken welke stappen ondernomen moeten worden.

We proberen aan alle kinderen de ondersteuning te bieden die het kind nodig heeft. Dit doen wij niet alleen. We werken nauw samen met zorgpartners uit de wijk of omgeving en uiteraard met het basisonderwijs.

Instellingen gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening en samenwerkingspartners:

- Basisteam Jeugd & Gezin
- Jeugdverpleegkundige
- Juvans/MEE
- Divers
- Bibliotheek
- GGD Hart voor Brabant
- Consultatiebureau
- Welzijn/Divers
- Bureau Jeugdzorg
- Veilig Thuis
- Compasnul13
- 'S-Port
- Digidact
- Logopedist
- Vivent
- MEER met elkaar
- Wijkplein
- De Meijerij

De GGD jeugdverpleegkundig neemt deel aan de kindbespreking 0-13.

Ons uitgangspunt hierbij is dat we alles doen in overleg met ouders want ouders kennen hun kind het beste. De pedagogisch medewerker of de locatiemanager zal u hierover altijd uitgebreid informeren.

De pedagogisch medewerkers hebben trainingen gevolgd op het gebied van observeren en communiceren zodat ze op een verantwoorde manier de zorgbehoefte van kinderen in kaart kunnen brengen en hierover in gesprek gaan met ouders.

Het stappenplan basiszorg op KDV (zie bijlage) is de werkinstructie voor medewerkers in het geval zij problemen signaleren bij een kind. Dit stappenplan wordt in de gemeente

's-Hertogenbosch gemeente breed gehanteerd in het kader van de Ondersteuningstructuur 0-13.

De kinderen waar zorg over is worden besproken in de kindbespreking 0-13 waarbij u als ouder ook aanwezig bent. Samen met u wordt gekeken naar de beste ondersteuning voor uw kind.

Bij vermoeden van mishandeling of misbruik geldt een ander plan van aanpak. Wanneer er een vermoeden van kindermishandeling of seksueel misbruik is, hanteren we binnen Kanteel de wettelijk verplichte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die is vastgelegd door de Brancheorganisatie Kinderopvang. Alle pedagogisch medewerker bij Kanteel zijn hiervan op de hoogte.

8.1 Zien! Registratie

Momenteel registreren wij het welbevinden van de kinderen d.m.v. formulieren. Het is de bedoeling dat wij uiteindelijk gaan werken met de methode Zien! Momenteel is deze registratie nog niet mogelijk vanwege de wet op de privacy (AVG). De betrokken partijen zijn momenteel met elkaar in gesprek om tot een oplossing te komen. Tot die tijd werken we met de papieren versie van Zien! Deze formulieren worden bewaard in het kinddossier.

9 Samenwerken met anderen

We doen het samen, dat is ons uitgangspunt.

In alles wat we doen proberen we de leefwerelden waarin kinderen opgroeien te verbinden: thuis, kinderopvang, buurt en school. Zo creëren we een emotioneel positief klimaat waarin kinderen kunnen groeien en ontwikkelen.

9.1 Onderwijs - Doorgaande ontwikkelingslijn 0-13

Samen met het onderwijs vormen wij Kindcentrum De Haren met één aansturing, een pedagogisch-didactische grondhouding en één organisatievorm.

Op deze wijze kunnen we nog nauwer met elkaar samenwerken en de zorg, onderwijs en opvang voor de kinderen op elkaar afstemmen.

Bij een doorgaande lijn gaat het om een ononderbroken ontwikkelingsgang van kinderen door de opvang en het onderwijs.

In ons kindcentrum wordt voorkomen dat breukvlakken in de ontwikkeling van het kind ontstaan, doordat we intensief samenwerken met alle partners die betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 13 jaar.

Als uw kind vanuit kinderopvang of peuterarrangement doorstroomt naar de basisschool vindt er een gezamenlijke overdracht plaats met de pedagogisch medewerker van de groep van uw kind, met de toekomstige leerkracht van de basisschool en met de ouder(s). In het verslag van KIIK staat de ontwikkeling van het kind omschreven. De leerkracht is op deze manier op de hoogte van de vaardigheden. Ook weet hij/zij wie het kind heeft begeleid en kan er eventueel een terugkoppeling plaatsvinden. Voordat dit verslag met de leerkracht wordt besproken, krijgt u het uiteraard eerst zelf te lezen.

De ontwikkeling van jouw kind wordt van 0-13 jaar samen met de basisschool gevolgd en gestimuleerd. Daarmee zetten wij in op een krachtige pedagogische omgeving: van de babytijd tot het verlaten van de basisschool.

9.2 De wijk

Ons kindcentrum wil ruimte bieden aan de ontwikkeling van kinderen. Ontwikkelen vindt zowel binnen als buiten het kindcentrum plaats. De wereld van het jonge kind is klein en naarmate het kind groter wordt en zich verder ontwikkelt breidt de wereld zich uit. Dit is zichtbaar in ons kindcentrum.

In het kindcentrum wordt wijkgericht gewerkt en worden optimale ontwikkelingskansen geboden aan kinderen en opvoedingsondersteuning op maat aan ouders.

10 Ouders

Een gelukkige en veilige kindertijd gun je ieder kind. Ouders zijn de eerste en belangrijkste opvoeder om daarvoor te zorgen. Wanneer een kind naar een van onze locaties komt willen wij daar graag een steentje aan bijdragen. Hiervoor is een open en positieve samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerkers belangrijk. Daarom gaan we regelmatig met ouders in gesprek over wat een kind meemaakt, hoe het zich ontwikkelt en of er eventuele zorgen zijn.

In de relatie met elkaar staan, duidelijke en eerlijke communicatie en wederzijds begrip, centraal. Mondeling en schriftelijk wisselen we informatie uit over dagelijkse zaken en belangrijke gebeurtenissen. Ieder jaar zijn er oudergesprekken waarin de ontwikkeling en het welbevinden van het kind centraal staan. We vinden het ook belangrijk dat ouders elkaar ontmoeten daarom vieren we samen feest of organiseren we ouderbijeenkomsten.

10.1 Communicatie

Kindercentrum de Haren communiceert door middel van de maandelijkse nieuwsbrief. Daarnaast communiceren we via het mededelingenbord en bij urgente zaken worden ouders, per direct, via de mail op de hoogte gebracht. De pedagogisch medewerkers zijn het eerste aanspreekpunt naar ouders toe en zullen deze netjes en correct te woord staan over de dagelijkse gang van zaken.

10.2 Oudergesprek

De medewerkers voeren op aanvraag van ouders of vanuit de behoefte van de medewerkers zelf een gesprek met de ouders. Dit kan indien nodig direct plaatsvinden of er wordt een afspraak voor gemaakt. De gesprekken worden teruggekoppeld naar teamgenoten en de locatiemanager tijdens het groepsoverleg. In sommige gevallen is de locatiemanager aanwezig bij de gesprekken met de ouders. Van deze gesprekken wordt een verslag gemaakt. Soms vindt er ook afstemming plaats met de leerkracht van de basisschool.

10.3 Ouderavond

Wij streven ernaar om jaarlijks een ouderavond te organiseren. Tijdens deze ouderavonden komen pedagogische onderwerpen aan de orde. Soms nodigen we een spreker uit en een andere keer geven we uitleg over het hoe en waarom van onze werkwijze en is er ruimte en gelegenheid om met elkaar van gedachten te wisselen. Graag verwelkomen wij u ook op ons jaarlijks Zomerfeest, tijdens de carnavalsviering, en Kerst- of Nieuwjaarsborrel of lampionnenoptocht.

We vinden het ook erg gezellig als u met ons op de groep de verjaardag van uw kind komt vieren.

10.4 10-minuten gesprek

In deze gesprekken wordt de voortgang en de ontwikkeling van een kind met de ouders besproken. De mentor voert een gesprek wanneer daar vanuit de ouder of de pedagogisch medewerker behoefte aan is. Pedagogisch medewerkers en ouders kunnen altijd het initiatief nemen voor extra oudergesprekken. In de relatie die we opbouwen met ouders staan duidelijke en eerlijke communicatie en wederzijds begrip centraal. Mondeling en schriftelijk wisselen we informatie uit over dagelijkse zaken en belangrijke gebeurtenissen.

Drie maanden na de start van de opvang krijgt u via de afdeling relatiebeheer digitaal een evaluatieformulier toegestuurd met de vraag om dit in te vullen. De informatie helpt ons om kritisch te blijven kijken naar onze werkwijze, aanpak en aanbod en deze waar nodig bij te stellen.

10.5 Intakegesprek

De eerste kennismaking met de BSO vindt plaats tijdens het intakegesprek met de pedagogisch medewerker van de groep. Tijdens het intakegesprek wordt gesproken over de organisatie rondom de opvang, het pedagogisch beleid, de dagindeling, oudercontacten en afspraken.

Verder worden de ruimtes bekeken en wordt het dagprogramma besproken, de activiteiten, de afspraken, etc. Na de plaatsing vinden de contacten met de ouders plaats tijdens het halen van de kinderen. Er worden altijd bijzonderheden uitgewisseld. Wij vragen u daar even tijd voor te nemen.

10.6 Kindcentrumraad

Bij Kanteel is de inspraak van ouders op verschillende manieren mogelijk. Elk kindcentrum of locatie heeft een eigen oudercommissie waarin ouders mee kunnen praten over de manier van werken op het kindcentrum. De locatiemanager is altijd bij deze vergaderingen aanwezig.

De verschillende oudercommissies zijn verenigd in de Centrale Cliëntenraad (CCR). Binnen de CCR krijgen ouders de mogelijkheid om mee te praten over de besluitvorming en beleidsvoering van Kanteel Kinderopvang. We hebben ook een klachtenprocedure waarmee ouders zowel klachten als tips en verbeterpunten kunnen delen. De locatiemanager kan u hier meer over vertellen, ook kunt u kijken op onze website. Mocht uw klacht niet naar tevredenheid worden afgehandeld dan kunt u altijd contact opnemen met de externe Stichting Klachtenloket Kinderopvang.

Ook op andere manieren gaan wij met ouders in gesprek. Bijvoorbeeld met een brainstormsessie, klanttevredenheidsonderzoek of ouderavond. De mening van iedere ouder telt, dat is ons uitgangspunt.

Passend bij de integrale aanpak zijn we in 2015 gestart met een Kindcentrumraad in plaats van de gescheiden overlegorganen Oudercommissie (opvang) en Medezeggenschapsraad (onderwijs) om:

- Te voorkomen dat de leiding van het Kindcentrum in twee wettelijke verplichte organen over dezelfde onderwerpen overleg moet voeren, terwijl juist een Kindcentrumbreed beleid beoogd wordt;
- De openheid en het onderling overleg in het Kindcentrum te bevorderen;
- Vraagstukken integraal te benaderen, omdat ze voor alle kinderen de hele dag van toepassing zijn;
- Het werken vanuit een pedagogisch en didactische visie te bevorderen en met ouders/verzorgers te kunnen bespreken.

De komende tijd zal het Kindcentrum ervaring opdoen met dit nieuwe overlegmodel.

De kindcentrumraad is te bereiken op: kindcentrumraad@kcdeharen.nl en/of via de brievenbus (naast beheer bij de ingang).

10.7 Klachtenregeling

We doen er bij Kanteel alles aan om u en uw kind(eren) een zo prettig mogelijke tijd te geven. Wanneer u daar misschien niet helemaal tevreden over bent, horen we dat graag. Heeft u een vraag of juist een klacht, bespreek deze dan eerst op de locatie of met de medewerker met wie u contact hebt. Komt u er samen niet uit dan is de unit coördinator van de locatie het volgende aanspreekpunt. Ook onze managers zijn erop gericht om een eventuele klacht zo goed mogelijk met u samen op te lossen. Mocht de klacht onverhoopt toch blijven bestaan, dan kunt u gebruik maken van onze klachtenregeling voor officiële klachten. Een officiële klacht kunt u op twee manieren indienen:

- Via de website www.kanteel.nl Onder de knop 'contact' gaat u naar het contactformulier. Vink in het keuzemenu aan dat het om een klacht gaat en laat ons via een beschrijving van de klacht weten wat er mis is gegaan.
- Schriftelijk met een klantenkaart. Deze kaarten zijn op het kindcentrum beschikbaar.

Over alle bij ons ingediende officiële klachten leggen wij jaarlijks verantwoording af aan de toezichthoudende GGD's. Daarnaast is onze officiële klachtenregeling goedgekeurd door de Centrale Cliëntenraad (CCR).

Komen we er samen uiteindelijk niet uit, dan bestaat nog de mogelijkheid om de klacht in te dienen bij het Klachtenloket van de Geschillencommissie Kinderopvang: <https://www.klachtenloket-kinderopvang.nl/ouders/>. Kanteel is hierbij aangesloten voor bemiddeling bij klachten die we niet zelf met onze klanten tot een oplossing hebben kunnen brengen. Als dit ook niet tot tevredenheid leidt, kan de klacht tot slot worden voorgelegd aan de Geschillencommissie Kinderopvang: <https://www.degeschillencommissie.nl>. Deze commissie onderzoekt de klacht grondig en doet een bindende uitspraak waar zowel Kanteel als u zich aan moeten houden.

11 Beleid als continue en cyclisch proces

Pedagogisch, veiligheid en gezondheidsbeleid is bij ons een continue en cyclisch proces.

Structureel inventariseren we met ons team dit beleid. Dit doen we tijdens groepsoverleggen. Als hier bijzonderheden uit voortvloeien dan bespreken we dit in het teamoverleg. Waar nodig, passen we aan of stellen we bij.

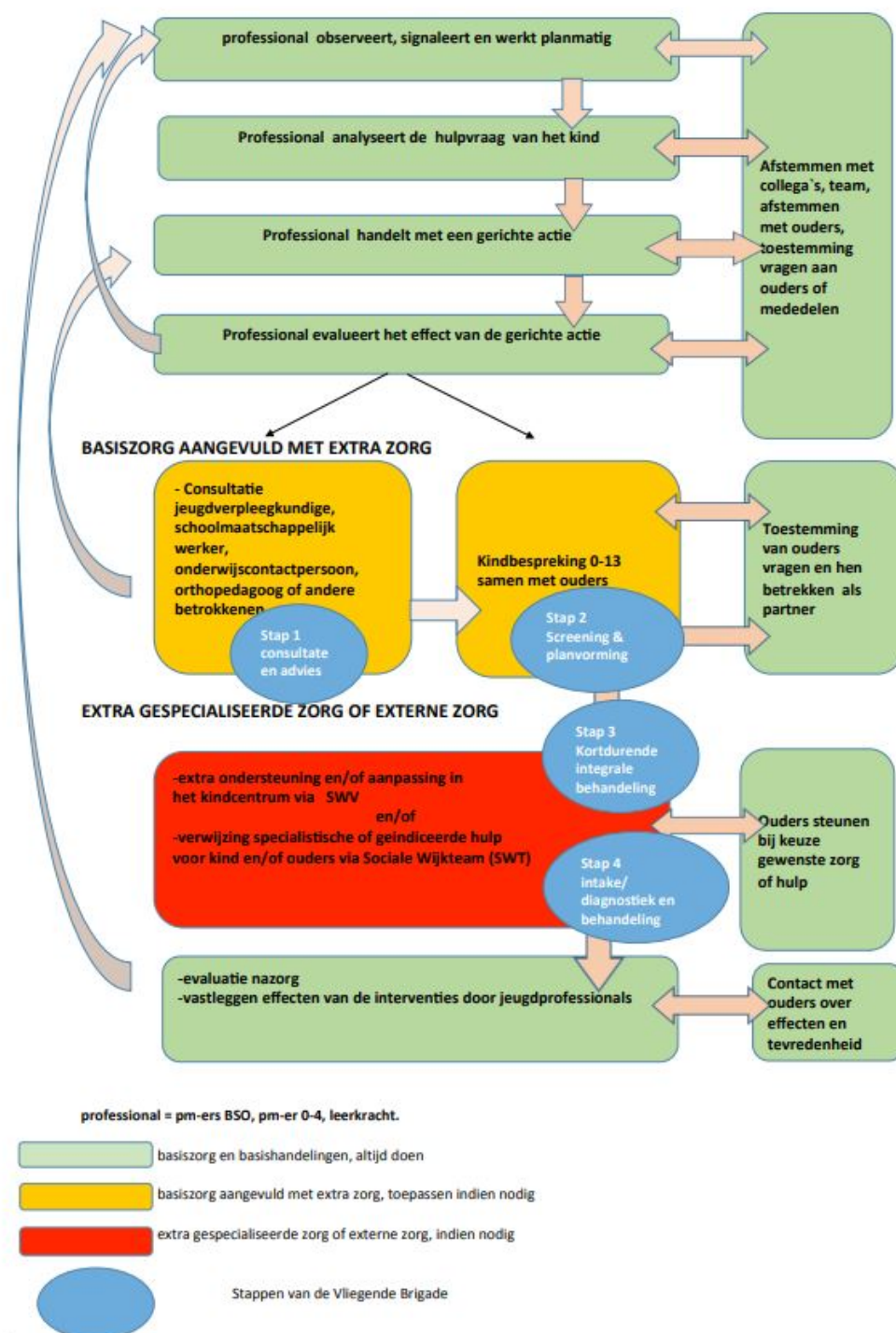
Medewerkers worden actief uitgenodigd om mee te denken in alle vormen van overleg (besprekkalender), werkgroep en/of training. Op deze wijze is kanteel in staat werkwijzen te verbeteren waar gewenst. Afhankelijk van het onderwerp kan zich dit beperken tot de locatie of iets in gang zetten voor de totale organisatie/Kanteelbreed.

Mochten protocollen organisatie breed een wijziging behoeven dan wordt hiervoor een tijdelijke projectgroep gevormd met de pedagogisch beleidsmedewerker, locatiemanager, en PM-ers. Zij zijn samen verantwoordelijk voor het tot stand komen van het beleid, het toetsen bij collega's, de implementatie en het evalueren van het traject. Of een beleid wederom geactualiseerd dient te worden komt naar voren uit de onderwerpen die op de besprekkalender staan, door wetswijzigingen of door dat de praktijk iets anders vraagt. Projectgroepen hebben dus een tijdelijke status.

12 Basiszorg op het KC

BASISZORG OP HET KINDCENTRUM

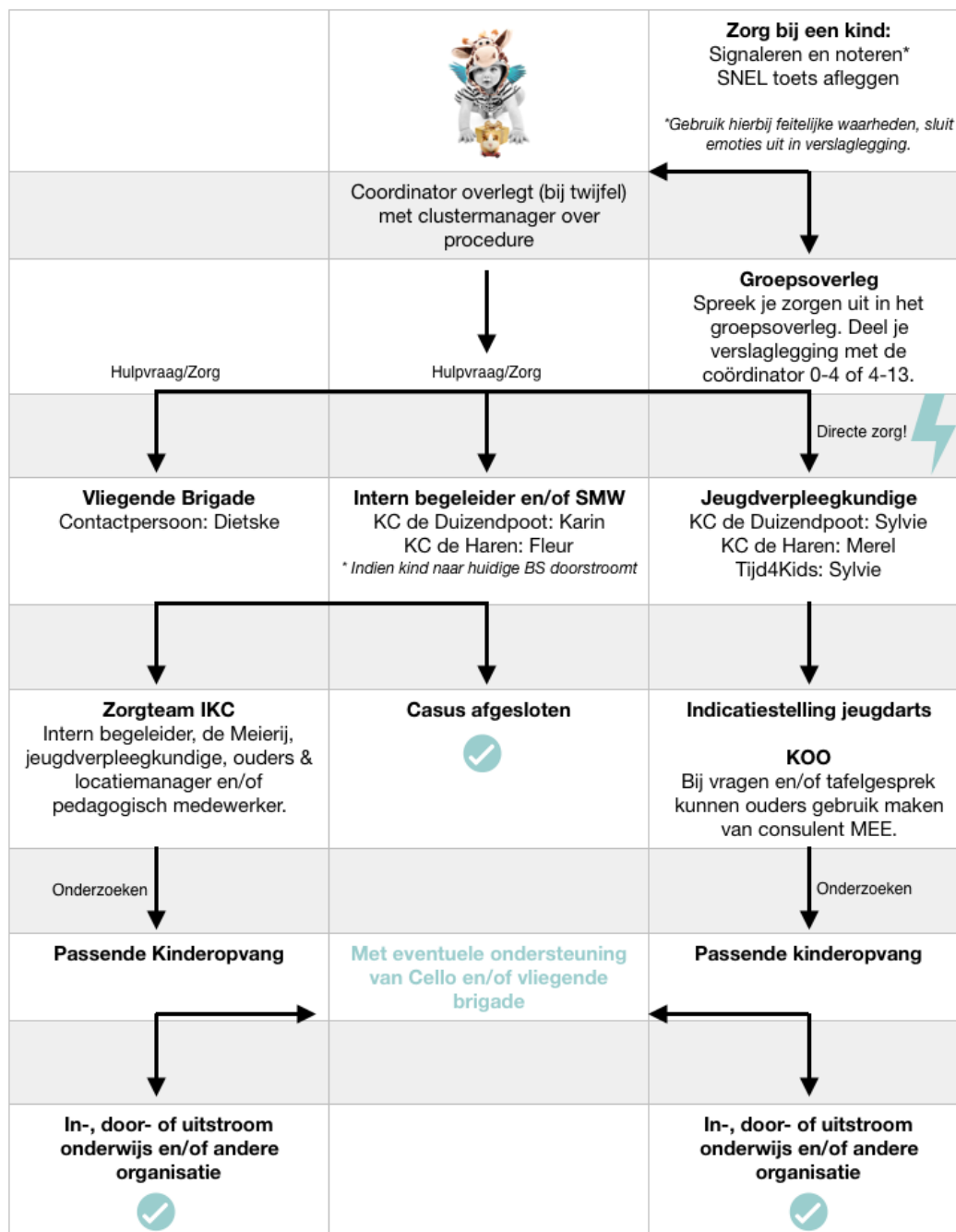

In samenwerking met Gemeente 's-Hertogenbosch, Juvans, GGD, Divers, MEE, BJG, Kanteel Kinderopvang, SWV regio de Meierij PD en VO

13 Specifieke basiszorg binnen Den Bosch Noord

ZORG KINDEROPVANG SCHEMA - DEN BOSCH NOORD, versie 22-01-2020

Bij eenvoudige (opvoeding)vragen kan je altijd contact opnemen met de jeugdverpleegkundige: Sylvie: 06 - 23 93 17 38 en/of Merel: 06 - 23 93 03 07 (afhankelijk van welke locatie).

Bij vragen met betrekking tot de pedagogische praktijk kan je contact opnemen met de pedagogisch coach: Jolanda van Mil

Let op! Alle stappen dienen met toestemming van de ouders doorlopen te worden!